

Půlnočníci

Zdá se, že do demokratické a pluralitní společnosti se rituály moc nehodí. Pokud už něco společně slavíme, pak nejlépe spontánně, neorganizovaně, třeba návrat vítězných sportovců. Když k tomu připočteme – taktéž v komunismu přiživenou – nechuť se organizovat a být součástí institucí, nemůžeme se divit, že lidé ke své víře církev s jejími rituály nepotřebují.

Jsou vánoce jen rituál? Ondřej Kolář / 7

Ale je hudba – nejen o adventní a vánoční muzice	9
Rozhovor o Alfa kurzech	19
Kauza konzervatoř Olomouc	22
Farářská supervize	24
Diakonie: Kampaň proti zadlužování	32

Praha-Jižní Město

ÚVODNÍK

3 V zajetí rituálů – *D. Ženatá*

AKCENT

4 Konference o liturgické obnově podtrhla význam večeře Páně – *K. Šimr*

BIBLICKÁ ÚVAHA

5 Světlo půlnočníkům – *A. Široká*

TÉMA

7 Jsou vánoce jen rituál? – *O. Kolář*

9 Ale je hudba – *L. Moravetz*

11 Vánoce – *P. Filipi*

OTÁZKA NA TĚLO

12 Nosí u vás dárky ježíšek?

CÍRKEV ŽIJE

19 Ukotvit počáteční a nejistou víru. Rozhovor o kurzech Alfa s brněnským farářem J. Gruberem – *R. Mazur*

21 Irena Škeříková – *D. Ženatý*

22 Po turbulencích uklidnění a snad i pročištění vzduchu. Kauza konzervatoř Olomouc

26 Radost v Kateřinách – *M. Frydrych*

EKUMENA ŽIJE

27 Společenství evangelických církví v Evropě – *J. Hofmanová*

CÍRKEV SLOUŽÍ

28 Kronikář – *A. Balcar*

Už nevěřím, ale vím. Roztržený život po smrti dítěte – *K. Šimr*

DIAKONIE

32 Diakonie v Mostě chystá kampaň proti zadlužování – *B. Čížel/ph*

ZPÍVANÁ LITURGIE

34 Sbory s původní luterskou liturgií – *E. Baťová*

SLOVO

36 Trávit společně čas s dětmi a s Bohem. Katechismus pro rodiče – *M. Sedláčková*

37 Dát dobrý základ – *K. Frühbauerová*

38 Dary tří králů – *O. Henry*

41 Ježura, x-mas a Maranatha – *L. Ridzoňová*

ÚVODNÍK

V zajetí rituálů

Proč máme rádi věci tak, jak je známe z dětství? Proč se někde na Štědrý den smaží ryba a jinde řízky? Proč někteří vyrazí na půlnoční, i když přes rok je jít do kostela ani nenapadne? Moderní člověk je hrdý na svou flexibilitu, mnohdy má dojem, že nějaké zvyky či rituály k ničemu nepotřebuje. Jenže – pak přijdou vánoce. A mladí manželé, kteří jinak nemají problém se na leccm domluvit, protežují najednou každý ten způsob slavení vánoc, jako byl „u nás doma“. Pokud jsou obě strany schopny udělat rozumné ústupky, vzniká pak nový rituál, na který v budoucnu nedají dopustit zase jejich děti.

V rituálech je zakotveno cosi základního, co chápe malé dítě, vyžaduje autista a rozumí tomu i člověk nad hrobem. A co je milé, důvěrně známé, co voní dávno zašlým časem a obohacuje život. V tomto čísle se tématem rituálů zevrubně zabývá kobylišký farář Ondřej Kolář a zdaleka neztracuje ony půlnočnický (novoročáky či velkopátečnický), kteří se v kostelích objevují jednou za rok. Poctivou a zevrubnou studii o slavení vánoc napsal pro toto číslo profesor teologie Pavel Filipi a o adventní a vánoční muzice se dočtete v příspěvku z pera celocírkevního kantora Ladislava Moravetze.

Církev dlouhodobě zneklidňuje dění na olomoucké konzervatoři. V tomto čísle dáváme prostor k vyjádření synodní radě a doufáme, že turbulence jsou za námi a pod vedením nového ředitele nastává klid na studium a práci.

Mnoho připravených příspěvků se do prosincového čísla nevešlo. Časopis není nafukovací. Limit 44 stran jsme stejně v tomto ročníku pětkrát překročili, to měl časopis pokaždé 48 stran. O příspěvky však milí čtenáři nepřijďte, pokud jejich aktuálnost nepovadně, připravíme je do dalšího čísla. V tomto čísle jsme dali přednost sváteční pohodě a zklidnění v podobě vánoční povídky.

Inspirativní čtení a pokojné vánoce přeje všem čtenářům
Daniela Ženatá

Konference o liturgické obnově podtrhla význam večeře Páně

Deset let iniciativy Coena

Konference přilákala 16. a 17. 11. 2012 do Brna dva tucty účastníků několika generací a různých teologických zaměření.

Konferenci o možnostech a úskalích liturgických reforem otevřela čtená přednáška Jaroslava Vokouna s rozpomínáním na kořeny liturgických snah v českém evangelickém prostředí. J. Vokoun zdůraznil, že mu šlo především o vnitřní logiku a strukturu bohoslužby. Podtrhl i důležitost obnovy eucharistické modlitby. Pokud jde o dialogické prvky v bohoslužbě, jako prakticky proveditelné navrhuje alespoň odpověď sboru na pozdrav předsedajícího, připojení amen k přednášené modlitbě, vzájemnou absoluci faráře a sboru a amen shromáždění po slovech ustanovení a epiklezi.

Panelové diskuse se účastnili profesor dogmatiky a studentský farář na ETF UK v Praze Jan Štefan, předseda studijního odboru Církve bratrské Pavel Černý, farář ČCE Marek Lukášek a farář ECAV v ČR Martin Grombiřík. Jan Štefan zdůraznil, že základním liturgickým tvarem je každonedělní eucharistická bohoslužba. Adiafora jako např. liturgické barvy

naopak považuje za „skandalon na nepravém místě“. Pavel Černý vyjádřil přesvědčení, že církve nelze dělit na liturgické a neliturgické. Liturgie může být podle něj pevná nebo volná. Svoboda umožňuje kontextualizaci, ale může vést i ke svévoli. Principy považuje za závazné, formy za volné. Liturgii navrhuje chápat jako „evangelium v pohybu“.

V závěru diskuse, do níž se zapojili i další účastníci z různých církví, se hosté shodli v tom, že je třeba se v liturgice vzdělávat a dávat se inspirovat starobylými tradicemi, ale zároveň vytvářet nové formuláře. Obnova je nezbytná, neboť každý dům bez obnovy chátrá. Pro pravdivost křesťanského zvěstování nelze uchovat obsah bez formy. Nepřekonatelnou perspektivu liturgických snah s ekumenickým rozměrem trvale představuje klasická bohoslužba mešního typu.

Coena (z lat. Coena Domini – večeře Páně) je otevřená iniciativa členů Českobratrské církve evangelické a sympatizantů, kteří usilují o prohloubení duchovního, liturgického a svátostného života v evangelické církvi.

Karel Šimr

Světlo půlnočníkům

(L 11,33)

Tématem tohoto čísla *Českého bratra* jsou půlnočníci. Tedy ti, kteří do dveří kostela nakouknou jen občas, nejspíše jednou za rok při půlnoční. Tedy při vánoční bohoslužbě. Nebo třeba velikonoční, možná také při dětské vánoční slavnosti, nebo když se ženě eventuálně vdává někdo z jejich příbuzenstva. Občasných návštěvníků kostelů je mnoho a mají rozmanité důvody, proč dovnitř vkročit nebo aspoň nakouknout.

Když jsem rozmýšlela nad obsahem této úvahy, nebyla jsem si jista, komu ji vlastně adresovat. Právě těm, kdo tu a tam nakročí do „našeho“ světa? Sympatizantům s vírou? Nebo nepřesvědčeným ateistům? Anebo těm, kdo naopak v církvi žijí, prostředím bohoslužeb jim není cizí a navíc odebrávají *Českého bratra*? Budu ji adresovat vám, milí pravidelní a bohoslužeb znalí čtenáři, ale tak, jako byste byli vy těmi půlnočníky.

Když si přečteme verš z Lukášova evangelia, který jsem zvolila jako základ biblické úvahy, nejspíše souhlasně přikývneme. Ano, to je přece logické. Světlo se rozsvěcuje, aby osvěcovalo temnou místnost, aby pomáhalo nočním chodcům a zabraňovalo úrazům a přepadením. Nejspíš také víme, že oním světlem a solí země stejně jako světlem ostatním na cestu máme být my. Slyšeli jsme to mnohokrát, tato role nám není neznámá. Horší už to bývá s převedením do praxe.

Půlnočníci jsou vlastně noční chodci. Jdou a míří za světlem. Světlo je zajímavé, protože značí lidskou přítomnost, opak samoty a opuštění. Nevědí jistě, co objeví, ale jdou za světlem. V zimě a o vánoční půlnoční takové putování skutečně působí na naše smysly: jdeme tmou a zimou za světlem a (doufejme) teplem. Vcházíme do kostela či modlitebny. Vidíme a slyšíme,

asi úplně nerozumíme, ale stojíme a díváme se. Působí na nás spousta věcí: zpěv, mluvené slovo, výrazy přítomných, výzdoba, ticho i hluk. Možná známe někoho z přítomných, možná vidíme někoho, koho bychom nečekali, tamhle na nás kývne kolega z práce, tady se zastydíme pod přísným pohledem neznámé dámy. Dorazili jsme do světla, ale co vidíme? A co je vlastně tím světlem? Nejde přece jenom o lustry a svíčky na vánočním stromě. Čekáme něco víc. Možná doufáme, že nás světlo osloví. Ano, je to pošetilá myšlenka, ale když jsou ty vánoce... všechno to působí tak tajemně a kouzelně a my chceme věřit tomu, že existuje něco víc, něco nad námi, kolem nás... a možná v nás, co přesahuje tenhle bídný svět plný trápení a denních starostí. Už nejsme děti a pohádky nás neokouzlují tolik jako dřív, ale přesto, přesto potřebujeme něco víc než „tvrdoú realitu“. Copak tu není něco víc? Musí být, když tady jsou ti ostatní lidé. Třeba tamhle pan inženýr, no to jsem nevěděla, že on je věřící. Nebo je tady taky jen dneska?

A teď se ptejte zase my, ti (víceméně) pravidelní návštěvníci bohoslužeb. Můžeme se stát světlem pro ty, kdo přijdou jednou za rok – anebo jenom jednou za život? Jak je oslovit, aby se nelekli a neutekli? Jak jim nabídnout společenství Krista, aniž bychom se ztrapnili? Jsme vůbec ochotni tyhle půlnočníky uvítat a přijmout, když je vidíme? Stojí o to vůbec?

Já vím, samé otázky a žádná rozumná odpověď. Někdy je ale tázání samo o sobě stejně důležité jako nalézání odpovědí. Protože působením Krista – toho světla světa – i my trochu toho světla získáme, a odpovědi přijdou samy. Stačí jen chtít svítit. Neschovávat se pod poklop.

Alžběta Široká, absolventka studia bohosloví

TÉMA – PŮLNOČNÍCI

Modlitba

Pane Ježíši Kriste,
Ty jsi to světlo, které ve tmě svítí
a tma je nepohltila.

Narodil ses skrze Marii Pannu
do naší tmy a bídy.

Prosíme, dej nám podíl na tajemství
skrytém v betlémské noci,
zahřej naše srdce.

Skrze Tebe je vše stvořeno,
přijď již brzy a obnov veškeré stvoření.

Nechť přijde milost a pomine tento svět.
Amen

*Modlitba **Tomáše Pavelky**,
bromolej (výřez) Olga Stráníková*

Jsou vánoce jen rituál?

Navzdory všemu zůstávají trvalou součástí našeho lidství

Vánoce jsou poznamenané podivnou dvojnázností. Na jedné straně jsou to bezpochyby ústřední svátky celého roku. My křesťané sice protestujeme a upozorňujeme na to, že v centru naší víry jsou přece velikonoce a nikoli vánoce, avšak to je – cimirmanovsky řečeno – to jediné, co s vánočním monopolem můžeme dělat. A tak se nakonec i my přizpůsobujeme a o velikonocích už nám na slavení nějak nezbyvají síly.

Na druhé straně ovšem pozorují, že se dnes na vánoce upřímně těší snad jen děti. Už někdy od října si lidé – vcelku oprávněně – stěžují na nezbytnou reklamní masáž, která z radostné události už dávno udělala jen výnosný obchod. Komeracionalizace vánoc se pak stává vhodným terčem kritiky kazatelů, rozčarovaných z toho, že lidé ve svátečním shonu nestíhají zajít na bohoslužby.

Řada lidí očekává tyto svátky s obavou, že budou zase sami, bez svých blízkých, kteří buď zemřeli, nebo si na ně neudělají čas. Místo vánočního světla vstupuje do lidských srdcí tíseň. Ze všech stran přikazované veselí způsobuje pravý opak: smutek, nervozitu, pocit prázdnoty. Naštěstí vše na tomto světě má svůj konec, a tak i vánoční svátky nakonec vyšumí spolu se silvestrovským šampaňským, vystřídány rozčarováním, že opět dopadly jinak, než jsme si představovali.

Nechuť k rituálům

Vánoce jsou v naší kultuře možná posledním velkým rituálem. Rituály ovšem u nás mají dlouhodobě špatný zvuk. Příčin je celá řada. V euroamerické civilizaci souvisí ústup rituálů s celkovou individualizací života. Každý si chce svůj životní příběh utvářet svobodně a po svém; vadí nám, když nám někdo diktuje, co a jak máme dělat. Rituály naopak představují pevně daný řád, jsou založeny na opakování

něčeho neměnného. Navíc jsou výrazem tradice vůči níž už málokdo pocítuje úctu, protože požadavkem doby je přece inovace a flexibilita.

Rituály připouštíme nanejvýš tehdy, když si je můžeme přizpůsobit vlastním potřebám, „ušít si je na míru“. Tím ovšem do jisté míry ztrácí svou podstatu, protože je nutné je vždy znovu „vymýšlet“. Opakování úkonů, které kdysi dávno vymyslel někdo jiný, a my už jim dokonce ani ve všech ohledech nerozumíme, pokládáme za neupřímné a neautentické. Rituály proto vnímáme jako cosi vnějšího, povrchního a zautomatizovaného. Ustáleným spojením „prázdný rituál“ se dnes dá s úspěchem pohanět jakékoli ritualizované jednání: evangelíci takto pohrdavě označují katolické obřady, nevěřící zase všechno křesťanské.

V postkomunistických zemích je ovšem odpor vůči rituálům zakořeněn ještě hlouběji. Máme zlé zkušenosti s masovými státními oslavami, které nebyly ničím jiným než demonstrací vládnoucí moci a ideologie. Staly se

Plný díář rozděluje, rituály spojují.

nástrojem, jak lidi zestejnít a připomenout jim, že jsou jen ovládané stádo, nerozlišená masa, která se poslušně podřizuje režimu. Zdá se, že do demokratické a pluralitní společnosti se (přínejmenším státní či celospolečenské) rituály moc nehodí. Pokud už něco společně slavíme, pak nejlépe spontánně, neorganizovaně, třeba návrat vítězných sportovců domů (mimoходом: právě v oblasti sportu se množství rituálů ještě uchovalo). Když k tomu připočteme – taktéž v komunismu příživnou – nechť se organizovat a být součástí institucí, nemůžeme se divit, že lidé ke své víře církev s jejími rituály nepotřebují.

V poslední době se ale ukazuje, že rituály zůstávají navzdory všemu trvalou součástí ►

našeho lidství. Svoboda jedince, která je od dob osvícenství vynášena do nebes, má totiž také svou odvrácenou tvář: žijeme ve světě, který klade veliké, přetěžující nároky na naše rozhodování, na vlastní úsudek a improvizaci. Protože nic není pevně dáno, nemáme po ruce ani žádné modely chování, které by nám naše rozhodování usnadnily. Vše je dovoleno, ale my si nejsme jisti, co nám vlastně prospívá. Ve složitém a nepřehledném světě si nedokážeme udělat v každé chvíli vlastní kompetentní úsudek a odpovědně se rozhodnout. Narůstá volání po jasných a jednoduchých řešeních, která schopní manipulátoři samozřejmě mají ihned po ruce.

Probouzející se zájem

Proto rovněž pozorujeme probouzející se zájem o rituály, jež našemu jednání poskytují pevný rámec, a tak náš život „odlehčují“. Již od útlého věku nám pomáhají členit a rytmizovat čas (vzpomeňme jen na „uspávací“ rituály dětí!) a pomáhají přemostit přechody mezi různými obdobími. Klíčovou úlohu sehrávají rituály v životních krizích, například při smrti někoho

blízkého. Stabilizují, orientují, poskytují slova tam, kde naše řeč selhává. Silné emoce jsou v nich usměrňovány tak, aby se staly snesitelnými a nepohltily nás. Ukazuje se tedy, že opakování, rutina a symbolické akty, které vypadají jako vnější reglementace života, vůbec nemusejí být vzdáleny vnitřnímu prožívání, nýbrž naopak k takové účasti zvou.

Společně prožitý čas naplní obsah rituálu

Jestliže se vánoce pro mnoho lidí staly jednou velkou zátěží, pak to možná svědčí o tom, že se jejich rituální dimenze vytratila. Dostaly se do zajetí nemilosrdného tlaku na výkon, prorůstajícího do všech oblastí našeho života. Zdá se, že uspokojivé prožití vánoc je podmíněno splněním mnoha povinností, z nichž ta nejtěžší je povinnost radovat se.

Myslím, že úkolem nás věřících nemusí být jen vysvětlovat našemu „pohanskému“ okolí, co že to vánoce vpravdě znamenají. Prozatím stačí, když jim za vším balastem bezduchého „musu“ pomůžeme znovu objevit vánoční rituály.

To neznamená romantický návrat k lití olova, ale především soustředění na to, co stmeluje a posiluje lidské společenství. Například rituál společného stolování, které se stalo v našich nabitých a individualizovaných programech malým zázrakem. Nejde tolik o to, co komu dáme, ale kolik času jsme schopni strávit spolu při různých zdánlivě neefektivních a bezúčelných činnostech, jako je třeba společné zdobení stromku, procházka nebo zpívání. Není nutné se na povel veselit, ale vyhledat toho, kdo je sám nebo ztrápený, a pozvat ho ke stolu. Je neobyčejně osvobodivé místo mytí oken navštívit někoho, komu jsme už dávno chtěli říci, že ho máme rádi, ale nějak k tomu nebyl čas nebo odvaha. Plný diář rozděluje, rituály spojují. A patří k nim třeba i návštěva půlnočních bohoslužeb. Nevysmívejme se „jednoročákům“. Možná nechápou, že vánoce jsou především svátky narození našeho jediného potěšení v životě a umírání, ale pokud si našli čas se chvíli ztišit, nic „užitečného“ nedělat a pobýt se svými blízkými, pak už o této radosti něco tuší.

Ondřej Kolář, farář v Praze-Kobylisích

Ale je hudba

Zpívejme ji v pravý čas

Na letošním synodu evangelické církve v Berlíně, který se zabýval tématem reformace a hudba, profesor Christfried Brödel připomněl, že Martin Luther si vážil hudby – a to jakékoliv hudby, nejen církevní – a dával ji (podle příkladu krále Davida) na první místo po teologii: „Miluji hudbu, a nelíbí se mi blouznivci, co ji zatracují, protože: 1. je darem Božím a ne lidí; 2. rozveseluje lidské duše; 3. vyhání ďábla; 4. způsobuje nevinnou radost, přičemž tlumí hněv, touhu, zkroušenost; 5. panuje v časech pokoje... Proto chválím bavorského knížete, který hudbu podporuje. U nás v Sasku se zatím káže o zbraních a bombardech (kanónech).“

Luther popisuje jen pozitivní účinky hudby zřejmě proto, aby zdůraznil to dobré, co je v souladu s původním Božím stvořitelským záměrem. Že hudba může vyvolávat také negativní účinky a reakce (například závist či žárlivost), to víme nejen my, ale to dobře věděl i Luther. Proč o tom nepsal? Zřejmě neviděl smysl v psaní dlouhých traktátů o tom, v čem je hudba problematická, jak nemá být při bohoslužbách moc výrazná, nebo jak „ruší meditaci, směšuje světskou marnost s posvátným a kazí zlato božské pravdy“ (citát z výtky, kterou v letech 1707–08 farář v Mühlhausenu písemně sdělil místnímu kantorovi J. S. Bachovi).

Duchovní hudba sděluje poselství

Hudba je dar, se kterým máme zodpovědně zacházet, dát mu prostor a neplýtvat jím. Má zaznívat ve správný čas a na správném místě. O dobrou hudbu má každý církevní hudebník usilovat, hledat ji, toužit po ní, přemýšlet o ní, modlit se za ni. Komponování a muzicírování není nic jiného než tvořivá činnost, svobodné hraní s darem, který byl člověku dán. „Pro věřícího člověka se taková činnost stává aktivním a bohabojným přemítáním nad Božím stvořitelským dílem“ (Peter Bubmann).

Člověk odpovídá na Boží jednání hudbou – v tom je veliké tajemství a také jistá legitimita. Hudba vyjadřuje dojmy, pocity, a také je ovlivňuje, umožňuje meditativní nebo extatické zkušenosti, může otevírat jiný svět než ten, který známe jako všední. Duchovní hudba je řeč, která sděluje nějaké poselství, zvěstuje, léčí a utěšuje, může otevírat nebeské dimenze, stává se preludiem věčného života, předjímá nebeskou radost. To je několik argumentů, které mají vést k porozumění mezi hudebníky a teology, aby se farář a kantor stali „spolupachateli“ dobré práce na vinici Páně, jak řekl Jean-Michel Sordet, člen synodní rady reformované církve ve švýcarském kantonu Vaud.

Varhanní lavice či sbormistrovský pult nekonkuruje kazatelně a farář nesoupeří s kantorem! Jde o dva úřady, které neprezentují sebe sama, ale jsou ve službách evangelia Ježíše Krista. To platí i v případě, kdy při bohosluž-

Pokud potlesk zazní při bohoslužbách, je to projev toho, že v domě Páně je dnes až moc dobře.

bách část shromáždění spontánně zatleská po varhanní skladbě či po zpěvu pěveckého sboru. I zde máme věci chápat v širším kontextu: potlesk následoval po hudbě, ovšem předtím zaznělo pěkné kázání, které potěšilo všechny přítomné včetně rodiny, která nedávno ztratila někoho blízkého. Kantor nepřipravuje hudbu do bohoslužeb kvůli potlesku, neboť ví, proč zpívá, komu zpívá (1. Bohu, 2. lidem, 3. svému nitru) a s kým zpívá: s milými lidmi (včetně tiché podpory andělů, kteří se často snaží jakýmsi zvláštním manévrem doladovat zakalený akord či nestabilní souhru, která by bez jejich akutní intervence skončila fiaskem). Pokud potlesk zazní při bohoslužbách (na kterémkoliv místě), je to projev toho, že v domě ►

Páně je dnes až moc dobře, a na té dobré atmosféře má i farářova snaha samozřejmě veliký podíl.

Vánoční písně si chraňme

Evangelium se má hlásat slovy i tóny – v tom je obrovská šance. Děláním a provozováním hudby má mít své pevné místo v církvi, vždyť pomáhá ke slavení, vede k usebrání, mnohdy může vést do stavu extatické radosti či mystického rozjímání, nebo také k pocitu předávkování až averze, což někdy může nastat, když příliš často zpíváme tytéž církevní písně („zpívali jsme to tak často, že už to nesnáším“).

Když se někdo něčím předávkuje, ta zkušenost jej negativně poznamená. Což se pak těžko napravuje. Proto má být „jidelniček hudebně-duchovní stravy“ pestrý a bohatý na živiny. Proto náš církevní repertoár má znít vitálně a věrohodně, aby nepůsobil jak „zvadlý salát, který leží týden v akci“. Proto mají znít vánoční písně, koledy, chorály, pastorely atd. v období vánočního či předvánočního času. K tomuto překrásnému druhu hudby, na který se kdysi křesťanské rodiny těšily nejvíc a který nejraději zpívaly, máme mít jistý „ekologický“ a ochranný přístup. Zpívejme je v pravý čas!

Muzicování vyžaduje jeden základní předpoklad: nemá se provozovat v neklidu. Když hudba zní, má být ticho, protože ona chce otevřít prostor k soustředění, k prožitku. Jakákoliv hudební kulisa (včetně tzv.

preludování) je jen špatná náhražka, která moc nebaví ani toho, kdo hraje, ani toho, kdo to poslouchá. Jsem přesvědčen, že škodlivé účinky má i poslouchání reprodukované vánoční hudby v supermarketech. Proto zvažuji podání žádosti Organizaci OSN pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO), aby k dobru obecné kultury a k prospěchu zdraví zaměstnanců supermarketů, vydala doporučení, které by apelovalo na omezování přehrávání vánoční hudby v supermarketech. Tím by se možná zabránilo poškození nemateriálního kulturního dědictví – kam bezpochyby adventní a vánoční hudba různých národů patří.

Navzdory neklidu a ruchu

Ale je hudba. Tak zní název básnické sbírky Vladimíra Holana, která neobyčejným způsobem pojednává otázky vnitřního lidského údělu a zabývá se smyslem základních životních hodnot. Holanovo oblíbené slovo „ale“ chce vyznívat nadějně a vzdorovitě vůči všemu, co nás táhne dolů, co nás brzdí, co nás blokuje. Navzdory veškerému vnějšímu ruchu, který nás ohlušuje, navzdory různým stavům vnitřního neklidu či nesoustředění, které nás často otupují a zneklidňují, věřím, že Holanův výrok bezpochyby platí pro všechnu vánoční hudbu, která vychází z upřímných lidských srdcí, jež se radují z vánoc.

Ladislav Moravetz

Vánoce

V průběhu staletí

Je známou věcí, že v ročním cyklu bohoslužebného roku jsou vánoce mladší sestrou starších velikonoc. Většinou se svátek Narození Páně slaví 25. prosince. Proč tento den? O tom existují dvě domněnky.

První vychází z toho, že ve starověkém Římě na tento den připadal svátek slunovratu (narození Nepřemožitelného Slunce), roku 274 zavedený jako veřejný svátek v celé tehdejší říši. Římský křesťanský sbor však (asi ve 4. století) překryl význam tohoto svátku ideou narození Krista – Slunce spravedlnosti, Světla světa (Mal 3,20; J 8,12).

Druhá domněnka kalkuluje datum 25. 12. jako devět měsíců po předpokládaném Ježíšově početí na jarní rovnodennost 25. 3., k čemuž se zase došlo úvahou, že o šest měsíců starší Jan Křtitel (L 1,26) byl počat na podzimní rovnodennost a narodil se o letním slunovratu. Ať tak či onak, systém slunečního kalendáře hrál při určení data Narození Páně rozhodující roli (na rozdíl od data Vzkříšení Páně, které se opírá o kalendář lunární, a je tedy svátkem pohyblivým). Z Říma se takto stanovené datum svátku rozšířilo po celém křesťanském Západě a posléze i v církvích východních. I východní (pravoslavné) církve totiž – s jednou výjimkou – přijaly toto datum jako Narození Páně, ale v těch, které se řídí odlišným (juliánským) kalendářem, objevuje se 25. prosinec až v lednu.

Ovšem vývoj ke svátku Narození Páně nebyl tak přímočarý. Místy se za klíčové datum pokládal počátek Ježíšova veřejného vystoupení, tj. jeho křest v Jordánu a prohlášení za Božího Syna (M1,9nn). Tato událost se spojovala s 6. lednem. K tomuto dnu se však váže ještě svátek Zjevení Páně mudrcům (*epifanias*). A aby toho nebylo málo, ještě také vzpomínka na zázrak v Káně Galilejské, kde Ježíš „učinil počátek svých znamení“ (J 2,1-11). Tyto pokusy se nesoustřeďovaly na narození betlémského dítěte, nýbrž na počátek jeho činnosti jako Božího Syna. To vše však v dalším vývoji nemělo již vliv na datování Narození Páně,

ale ovlivnilo náplň tohoto svátku. Na Západě je rozpojeno Narození (25. 12.) a Zjevení mudrcům (6. 1.) ve dva svátky, Východ naopak spojuje Narození a Zjevení mudrcům (25. 12.) a na 6. 1. klade křest v Jordánu a zázrak v Káně.

Pro významnost vánoce svědčí i to, že svátek Narození je obklopen dvěma významnými obdobími. Předchází mu období adventu. Jeho původním pozadím (stejně jako v případě postního období předvelikonočního) byla příprava katechumenů ke křtu, který se uděloval také (zvláště na Východě) ve svátek Zjevení Páně. To dalo tomuto období (v průběhu dějin nestejně dlouhému, nyní na Západě zpravidla čtyřtýdennímu) ráz kající průpravy k nadcházejícímu svátku. Tento motiv však byl kombinován s motivem bdělého očekávání druhého příchodu Páně, takže advent má obsahově těžiska dvě.

Po svátku Narození přichází v římském kalendáři celý sváteční týden (tzv. oktáv). Končí prvním lednem, který je dnes v tomto kalendáři slavností Matky Boží Panny Marie (dříve a dosud v některých protestantských církvích: Jména Ježíš). Osmidenní oblouk se tak rozpíná od narozeného dítěte k jeho „chudičké matce“. Mezitím dává kalendář do liturgické paměti církve vstoupit mučednickým postavám: Štěpánovi, Janovi, zmrdovaným dětem za Heroda („Mládátek“). Jejich svátky jsou starého data; ve středověku byly tyto postavy významně nazývány „Kristova družina“. V evangelických církvích (kromě některých luterských) z nich zůstal jen prvomučedník Štěpán jako druhý vánoční svátek.

Způsoby slavení vánoce se v průběhu staletí vyvíjely s bohatým přispěním lidových emocí, jež oslavovaly zázračné narození božského miminka. Korekturou však stále byly texty Bible, které se ve vánoční bohoslužbě uplatňovaly. Ty rozšiřovaly obzor slavící obce od betlémské scény směrem dozadu, k prorockým zaslíbením Mesiáše – i směrem kupředu, k celé Ježíšově vykupitelské misi.

Pavel Filipi

Nosí u vás dárky ježíšek?

Ilona Mužátková, ekoložka

U nás nosí dárky andělíčky. Snažíme se, aby to i malé děti braly tak, že andělíčkem může být kdokoli z nás, ale taky třeba někdo úplně jiný.

Jana Fučíková, účetní

Nosil, ale teď už na něj děti nevěří.

Eva Zadražilová, členka synodní rady

U nás dárky Ježíšek nenosí a nikdy nenosil. Jako dítě jsem nikdy dárky pod stromkem neměla, když jsme zazpívali – tatínek vytáhl dárky ze skříně, maminka z postele. Dneska pod stromkem hromádku dárků máme, pokládáme je tam průběžně a máme radost, že je jich tolik a že je nám dáno žít v tak bohaté době.

Petr Němeček, náhodný kolemjdoucí

A kdo jiný by je měl nosit? Vždyť je v tom nápětí, poezie i tajemno!

Dana Tichá, pastorační pracovnice

Nikdy nám nepřišlo ani na mysl, abychom v dětech pěstovali ježíškovskou iluzi. Taky by se dost tloukla s křesťanskou vánoční zvěstí. Zeptal-li se někdo našich (tehdy hodně malých) kluků, co dostali od ježíška, nevěděli ani, o čem je řeč. Děti z rodin, kde se na ježíška věří, jsou ochuzené. Dárky se u nich najednou objeví. Ale to, že dárky společně kupujeme, děti samy něco vyrobí, zabalí a třeba s kostřbatě napíše milému tatínkovi, je důležité. Abychom si uvědomili, na kom nám záleží.

Alena Fendrychová, pracovnice Diakonie

Ježíšek u nás dárky nenosí, už se nepamatují, jestli nosil, když byly děti úplně malé, ale myslím, že ne.

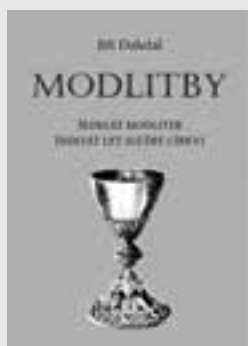
DaZ

UPOUTÁVKA

Jiří Doležal – Šedesát modliteb

Knížku vydal Farní sbor ČCE v Pardubicích k šedesátému letu církevní služby faráře ThDr. Jiřího Doležala. Modlitby jsou založeny na slovech žalmů.

Cena 100 Kč, objednávejte na adrese pardubice@evangnet.cz; nebo Farní sbor ČCE, Hronovická 492, 530 02 Pardubice.

SYNODNÍ RADA

Na zasedáních 30. 10. a 13. 11. projednala synodní rada 81 titulů. Z nich vybíráme:

Sbory a pracovníci

Synodní rada pověřila Pavla Rumla duchovenskou službou v Armádě ČR na další dva roky a Tomáše Mencla duchovenskou službou v Nemocnici Česká Lípa a. s. na další dvouleté období. Potvrdila volbu faráčky Rut Brodské ve sboru v Černilově na poloviční úvazek. Vzala na vědomí rezignaci faráře Josefa Bartoška na místo seniorátního faráře pražského seniorátu a vyjadřuje mu poděkování za dosavadní službu v ČCE. Prodloužila pověření pastoračním pracovním Věře Tyralíkové ve sboru ve Valašském Meziříčí na 25% úvazek, Lence Mikulíkové ve Vsetíně-Horním sboru na poloviční úvazek, Janě Golonkové ve sboru v Přesticích na poloviční úvazek, Elišce Erdingerové ve sboru v Praze 8-Kobylicích na 75% a Pavle Queisnerové v Pardubicích rovněž na 75% úvazek.

Fakulta a bohoslovci

Synodní rada souhlasí se zapsáním studentky 5. ročníku bohosloví Petry Náhlavské a studenta 5. ročníku Lukáše Vyoralu mezi kandidáty služby v církvi. Zájemce o vikariát Maroš Kláčko vykonal třítydenní praxi ve sboru v Poličce. Synodní rada vzala na vědomí jeho i mentorovu zprávu z této praxe. Rovněž na vědomí vzala SR zprávu o studijním pobytu studentky Zory Novákové na Hebrejské univerzitě v Jeruzalémě.

Správa církve

Na vědomí vzala SR zápisy ze zasedání seniorátních výborů Ústeckého (2x), Jihočeského, Poličského, Chrudimského, Poděbradského, Královéhradeckého a Východomoravského seniorátu, jakož i zprávu z vizitace seniorátního výboru ve Vsetíně-Horním sboru. Po předchozím souhlasu seniorátního výboru Jihočeského seniorátu byla rozhodnutím staršovstva

FS ČCE ve Strmilově zrušena kazatelská stanice ve Studené.

Mládež

SR vzala na vědomí postup hledání nového celocírkevního faráře mládeže po plánovaném odchodu stávající faráčky Marie Jüptner Medkové na mateřskou dovolenou.

Hospodaření

Synodní rada schválila změnu Zásad pro povolávání pastoračních pracovníků a uložila ÚCK seznámit sbory s novým zněním.

Ekumena

Po návratu z konference k 450 letům Heidelberského katechismu navrhuje její účastník Jiří Tengler revizi zastaralého českého překladu a doporučuje zveřejnění textu GEKE o eutanázii v českém prostředí. SR vzala návrhy na vědomí.

Synodní rada souhlasí s plánem oslav 1150 let od příchodu Cyrila a Metoděje na Velkou Moravu a se spoluprací s Evangelickou církví a. v. na Slovensku, Slezskou církví evangelickou a. v. a Reformovanou křesťanskou církví na Slovensku na hradě Brančí dne 5. 7. 2013.

SR souhlasí s poskytnutím příspěvku 1000 eur pro Gustav-Adolf-Werk (GAW) na opravu kostela sv. Marie v Lutherstadt Wittenberg. Kostel je na seznamu světových památek UNESCO, je to nejstarší budova ve městě, celkový rozpočet oprav činí 7,5 milionu eur a partnerské církve GAW by si měly rozdělit částku 70 tisíc eur.

Na valné shromáždění Ekumenické rady církví v Praze delegovala SR J. Rumla, L. Valkovou a G. Frey-Reininghause.

Karen Moritz z ekumenického oddělení podala zprávu o svém pobytu v USA. Během své dvouměsíční ▶

cesty kázala na řadě míst Presbyterní církve USA, měla rozhovory, prezentace, návštěvy a další setkání. Největším z nich byla konference Czech Mission Network, které se zúčastnilo asi 50 lidí, z toho šest z ČR. Synodní rada přijala se zvláštním potěšením zprávu o prodloužení misijního místa Karen Moritz v ČCE o další tři roky.

Evangelická akademie

Synodní rada ČCE přijala návrh výběrové komise ze dne 12. 10. 2012 a doporučení Rady školské právnické osoby Konzervatoře Evangelické akademie Olomouc ze dne 23. 10. 2012, souhlasila s doporučeným kandidátem na první pozici a jmenovala ředitelem školské právnické osoby KEA Olomouc Pavla Zatloukala.

Začátkem listopadu proběhlo pravidelné pracovní setkání pracovníků škol Evangelické akademie v Bělči nad Orlicí. Setkání se účastnili zástupci ze všech škol. Sdílely se hlavně radosti. Oblastí, která školy EA tíží, je absence spirituálů ve třech školách. Ředitelé škol se obracejí prostřednictvím ústředí EA na synodní radu o pomoc ve věci oslovení vhodných duchovních pro práci s mládeží ve škole. SR vzala zprávu i prosbu na vědomí.

Různé

SR vyjádřila podporu projektu Mikuláše Vymětala „Vánoční krabice od bot“ (pomoc pro sociálně slabé) a aktivně se zapojí v příštím roce, neboť pro letošek je zorganizování akce z časových důvodů v širším měřítku nereálné.

DaZ

VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ

Synodní rada Českobratrské církve evangelické vypisuje výběrové řízení na pozici:

Vedoucí tajemník/tajemnice Ústřední církevní kanceláře ČCE (ÚCK ČCE)

Požadujeme:

- ukončené VŠ vzdělání
- prokazatelná zkušenost s vedením pracovního týmu

- členství v Českobratrské církvi evangelické
- znalost církevních řádů a zřízení ČCE
- znalost cizího jazyka
- velmi dobrá znalost práce s PC (Word, Excel, Access, Outlook)
- praxe v oblasti personalistiky nebo pracovního práva výhodou.

Popis:

- vedoucí tajemník stojí v čele Ústřední církevní kanceláře a jako nejvyšší řídicí článek zodpovídá za činnost a fungování celé ÚCK ČCE.

Nabízíme:

- hlavní pracovní poměr
- velmi různorodou činnost s možností řízení a rozhodování
- další zaměstnanecké výhody
- případnou pomoc při řešení ubytování
- nástup možný dle dohody.

Příhlaška musí obsahovat:

- motivační dopis zahrnující vizi kandidáta o způsobu řízení kanceláře
- strukturovaný životopis
- originál výpisu z rejstříku trestů nebo notářsky ověřenou kopii (ne starší tří měsíců)
- fotokopii dokladu o nejvyšším dosaženém vzdělání
- kontakt na minimálně jednu osobu z církevního prostředí, která může podat reference.

Termín uzávěrky předkola výběrového řízení:

5. 12. 2012 do 15 hod. (rozhoduje datum doručení do ÚCK). Příhlašky musí být doručeny v obálce s označením „Výběrové řízení na pozici vedoucí tajemník ÚCK – neotvírat“ a doručeny na adresu: Českobratrská církev evangelická, pošt. příhr. 466, Jungmannova 9, 111 21 Praha 1 poštou nebo osobně do sekretariátu ÚCK. Na později doručené přihlášky nebude brán zřetel. Bližší informace podá E. Žváčková, tel.: 224 999 224, zvackova@e-cirkev.cz

JUBILANTI

V měsíci prosinci 2012 slaví kulaté narozeniny:
Lubomír Červenka 50

ÚMRTÍ

Dne 3. listopadu zemřel ve věku 92 let **Jaroslav Vanča**, emeritní evangelický farář, který působil ve sborech v Kolíně, Jasenné a Mšeně u Mělníka.

Ve věku 81 let zemřel 6. listopadu **Jiří Řehák**, který byl farářem v Českém Těšíně, Hodslavicích, Hrubé Vrbce a Velké nad Veličkou.

Velká ztráta postihla nezávislý evangelický bratrský sbor v Bohemce na Ukrajině: v neděli 18. listopadu zemřel její dlouholetý kazatel a správce sboru, ordinovaný presbyter **Josef Jančík**. Skonal tiše po příchodu ze shromáždění ve věku 87 let.

Z DOMOVA

Církevní restituce budou platit, Klaus je nechal bez podpisu

Zákon o majetkovém vyrovnání státu s církvemi bude platit. Prezident Václav Klaus jej nevetoval, ale ani nepodepsal. Jde o výraz distancování od předlohy, uvedl ve zdůvodnění prezidentův mluvčí Radim Ochvat. Klaus také poukázal na to, že nad schváleným řešením nepanuje konsenzus na politické scéně ani ve společnosti.

„Je to výraz mých osobních postojů i společenské atmosféry v naší zemi,“ napsal Klaus s ohledem na množství dopisů a e-mailů, které prý dostal od občanů, kteří ho žádali, aby zákon vetoval. „S konkrétní verzí zákona – pro leckoho možná paradoxně – nesouhlasí ani mnoho těch našich spoluobčanů, kteří obecně s vydáním historického majetku církvím souhlasí a k církvím mají pozitivní vztah. Já jsem jedním z nich. Přesto jsem po dlouhém zvažování přistoupil k tomuto svému rozhodnutí,“ napsal. Platnost zákona by mohla ohrozit ještě ústavní stížnost, kterou chtějí podat sociální demokraté.

Christnet/kir/DaZ

Šachy pro Diakonii

V sobotu 17. listopadu se v Brně uskutečnilo nevšední setkání. Třicet šachistů se ve sboru Českobratrské církve evangelické ČCE v Brně II, Blahoslavově domě,

promísilo s návštěvníky i organizátory. V kostele se dumalo nad šachovnicemi, diváci přihlíželi z obozů a pochutnávali si u toho na dobrotách podle domácích receptur místních evangelíků.

Mezi třiceti účastníky simultánky, kteří všichni hráli s bílými figurami, se našli dva přemožitelé velmistra Jána Markoše (Radek Brauner a Václav Chládek). Kromě nich také tři rovnocenní soupeři, jmenovitě Jakub Jirků, Rostislav Rotrekl a Zdeněk Hloušek, kteří s Markošem remizovali. Všichni účastníci, hráči i nehráči, přispívali svým startovním i konzumací domácími specialitami na Diakonii ČCE, konkrétně na její středisko v Brně. Diakonie ČCE je druhou největší neziskovou organizací v ČR poskytující sociální služby. Středisko v Brně se věnuje práci se seniory, osobami s duševním onemocněním a osobami mentálně nebo kombinovaně postiženými.

kir/foto V. Jágr

Světový den obětí dopravních nehod

Praha. Světový den obětí dopravních nehod přinesl řadu vzpomínkových setkání. K pietním akcím v Praze, Plzni a Letovicích se letos připojili i v Brně, kde si připomněli oběti prázdninové nehody českého autobusu v Chorvatsku, kterou nepřežilo osm lidí. Záběry na autobus oťrásky koncem června celou Českou republikou. Autobus cestou na Makarskou riviéru narazil do svodidel, přejel do protisměru a pak se převrátil. Za tragédií mohl jeho řidič. „Vzhledem k tomu, že cestující byli částečně spojeni s Brnem a okolními obcemi, rozhodli jsme se uspořádat i bohoslužby v Brně,“ uvedla farářka ►

Alexandra Hauserová.

Jen v noci ze soboty 17. na neděli 18. listopadu, která je dnem obětí dopravních nehod, nepřežili dopravní nehody v Česku tři lidé, dva mladíci na Jihlavsku a muž na Bruntálsku. Podle zdrojů z ministerstva dopravy zemře na silnicích po celém světě každý rok více než milion lidí, zraněných je přitom až 50 milionů.

„Nikdo by neměl brát na lehkou váhu to, že sedá za volant, a měl by si osvojit význam slova pokora,“ řekl viník dopravní nehody Jan Hamr, který při předjíždění neviděl špatně osvětlené auto, a při havárii zemřeli dva lidé.

Do konce října zemřelo na českých silnicích 773 lidí. I když je obětí o 50 méně než loni touto dobou, je pravděpodobné, že jejich počet do konce roku ještě naroste. **ČT24/ČTK**

POZVÁNKA DO KRALIC

Čtyři sta let Bible kralické víkend 13.–15. září 2013

Celocírkevní shromáždění k 400. výročí vydání Bible kralické se uskuteční ve dnech 13.–15. září 2013 v Kralicích nad Oslavou. Bohatý program počítá s bohoslužebnými shromážděními, historickými příspěvky o Kralicích, regionu, osobnostech, graphicích a tiskařích z doby vydávání tiskovin Jednoty bratrské v této oblasti. Programové bloky budou věnovány vlivu Bible kralické na češtinu, výtvarné umění a literaturu až do dnešních dnů, vlivu na domácí a zahraniční ekumenu i na současný život.

Chybět nebudou ani koncerty známých osobností, vystoupení pěveckých sborů, panelové

debaty, scénické čtení, promítání filmů. V souběžném programu pro děti připravujeme několik dílen a napínavé pašování tajných tiskovin, výrobu tisků vytištěných na historickém tiskařském lisu z muzea v Kralicích i další zajímavé věci.

Pořadatelé oslav jsou obec Kralice nad Oslavou, Českobratrská církev evangelická a občanské sdružení České studny. Rezervujte si víkend 13.–15. září již nyní a přijďte do Kralic!

DaZ

ZE SVĚTA

Dítě vylosovalo nového koptského papeže

Káhira: Od března, kdy zemřel v 88 letech papež koptské církve Šenuda III., probíhal výběr vhodných nástupců. Z pětice vybraných byli koncem října zvoleni do užšího výběru tři kandidáti. Právo volit mělo 2046 lidí, mezi kterými byli duchovní a další zástupci náboženské obce. Jména tří zvolených byla napsána na tři listiny, které byly vloženy do schránky na oltáři v katedrále svatého Marka v Káhiře. V neděli 4. listopadu vylosovalo podle tradice jméno jednoho z nich nejmladší dítě z náboženské obce. Papežem

Koptů se stal biskup Tavadros. Koptové věří, že rukou dítěte tahajícího jméno se zavázanými očima k nim promlouvá Bůh. Slavnostní inaugurace patriarchy, který je jako Tavadros II. již 118. hlavou ortodoxní koptské církve, se odehrálo v přeplněné katedrále sv. Marka 18. listopadu.

Koptové tvoří desetiprocentní menšinu v třiaosmdesátimilionovém Egyptě. Pronásledovaní byli již za vlády Husního Mubaraka, nyní se jejich postavení ještě zhoršilo. Nový prezident z Muslimského bratrstva Muhammad Mursí sice na začátku svého působení prohlašoval, že bude „prezidentem všech Egyptanů“, v praxi se ale napětí mezi muslimy a křesťany spíše stupňuje. Koptští věřící se shodují, že jejich nový papež by měl být jejich oporou, ale zároveň i schopným vyjednávačem. Doufají, že jim v převážně muslimském Egyptě vydobude lepší postavení. **LN/DaZ**

EVANGELICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Veřejná přednáška v rámci profesorského řízení

Veřejnost, studenti, univerzitní učitelé i vědecká rada Evangelické teologické fakulty (ETF) byli zváni v pátek 9. listopadu na přednášku doc. ThDr. Martina Prudkého na téma „Nezralé hrozny, život a smrt“. Na základě biblického textu z 18. kapitoly proroka Ezechiele exegeticky rozebral a teologicky interpretoval téma viny a trestu, pokání, chování svévolníka a spravedlivého. Již úvodní verš předpovídal napínavý průběh přednášky: „Otcové jedí trpké hrozny, a zuby synů trnou.“ Jak je to s hříchem, jeho odplatu, Hospodinovým hněvem a obrácením k životu? Tato fundovaná a navýsost odborná přednáška,

určená především vědecké radě ETF a univerzitní akademické obci, byla dalším krokem v procesu jmenování Martina Prudkého, vedoucího katedry starého zákona ETF a prorektora Univerzity Karlovy, vysokoškolským profesorem. **DaZ**

OZNÁMENÍ

Ekologická sekce České křesťanské akademie

zve na úterý 11. prosince 2012 od 17:30 do kláštera Emauzy (Praha 2, Vyšehradská 49) k adventnímu setkání, při němž se ve světle poselství o Boží lásce a zájmu o svět chceme ohlédnout za dosavadní činností sekce a uvažovat o tom, co bychom v budoucnosti mohli a měli dělat.

(JNe)

Pronájem

Pronajmu zařízení 2+kk, ve vilce se zahradou v Praze 4. Nájem 8 500 Kč.
Zn. Věřícím.

CÍRKEV ŽIJE

Kateřínice
60. výročí otevření kostela

Ukotvit počáteční a nejistou víru

Rozhovor o kurzech Alfa s brněnským farářem Jiřím Gruberem

Misijní cyklus setkání pod názvem Alfa kurz je v českém prostředí spojen především s probuzeneckými a charismatickými církvemi. Jak se k jeho pořádání dostane evangelický farář?

Navštívil mě pastor společenství Slovo života. Pověděl mi, že kurzy již několik let pořádají, mají dobré výsledky a pozval mě ke spolupráci – nabídl nám konat kurzy paralelně s nimi, aby si lidé v Brně mohli vybrat církev, v které by je chtěli navštěvovat. Spolu s několika lidmi ve sboru jsme si řekli, že by v podobné nabídce skutečně neměla chybět ani naše církev českobratrská. Nejdříve jsme se s průběhem a kurzy seznámili u „konkurence“ a pak jsme se na jejich pořádání asi rok připravovali. Byly to občas doslova „manévry“, jde přece jen o jiný typ akce než jsou biblické hodiny nebo sborové dny. Ale vyplatilo se to.

V čem spočívají hlavní zásady těchto kurzů?

V čem se liší třeba od našich biblických hodin, při nichž také často probíráme základy křesťanství?

Kurzy Alfa vznikly v prostředí anglikánské církve v Londýně. Je možné je pořídit prakticky ve všech církvích. Základní myšlenka stojí na třech pilířích – na společné večeři, na cyklu dvanácti přednášek a na společném rozhovoru u stolu. Všechny pilíře jsou stejně důležité a navzájem se doplňují.

Společná večeře slouží k nastolení důvěry. Při jídle se vede běžná společenská konverzace – lidé se seznamují.

Přednášky jsou na vybraná témata a v zásadě se neliší od toho, s čím lidi seznamujeme v kázáních nebo na biblických hodinách. Liší se však tím, že je třeba se přizpůsobit posluchači, který možná o církvi a víře neví téměř nic. Témata přednášek jsou formulována jako otázky, například: Je křesťanství již zastaralé a zbytečné? Proč Ježíš zemřel? Má smysl se modlit? Může

nás Bůh uzdravit? Proč potřebujeme církve? Následuje rozhovor, při kterém si lidé ze sboru a hosté povídají u stolů o tom, co slyšeli. Zásada je, že u každého stolu musí být víc hostů než těch, kteří na otázky odpovídají. Hlavním cílem rozhovoru není poučovat, ale naslouchat všemu, co hosty trápí, čemu nerozumějí, co je na víře přitahuje. Nikdo nikoho o ničem nepřesvědčuje a nikam ho nezve. Vše má být otevřené a nezávazné. Lidé si nedávají adresy a oslovují se pouze křestními jmény.

Jak jste vybírali lidi, kteří sedí s hosty u stolů? A kdo vám vaří večeře?

Lidem u stolů říkáme pracovně „stolaři“. Jsou to většinou ti, kteří již delší dobu žijí ve sboru. Později to byli lidé, kteří sami kurzy absolvovali a stali se členy sboru. Občas se s nimi sejdu a probíráme nejčastější otázky. A před každým večerem se shromáždíme k přímluvným modlitbám.

Večeře nám chystá skupina sester ve sboru – vždy dvě nachystaly na první večer padesát teplých večeří. Pak to většinou kleslo ke třiceti či dvaceti. Stává se i to, že někteří se přicházejí pouze najíst. Ale nebylo jich mnoho.

Kromě toho je ještě technický tým z těch, kteří chystají sál, obsluhují u stolu a hlídají šatnu. Po večeři nám zpívala mládež tři písně ze *Svíta*. Na každý večer bylo třeba ze sboru asi dvaceti lidí.

Jak často kurzy vyhlašujete a kolik lidí se průměrně přihlásí?

Dosud jsme je pořádali každý rok. Sedmý rok jsme si dali pauzu, protože už byla cítit únava. Doufám, že se příští rok podaří kurzy zase obnovit. Kurz začne v říjnu a v půli prosince skončí. Koná se každý večer od 18 do 20 hodin ve sborovém sále. Od ledna pak běží kurz Beta, do kterého přicházejí ti, kteří vědí, že po ▶

jeho skončení se budou moci přihlásit do sboru nebo dát pokřtít. Na začátku kurzu přicházelo asi dvacet hostů, vydržela zhruba polovina.

Jak se o kurzech budoucí účastníci dozvědí?

Všemi možnými i nemožnými způsoby. Ze zkušenosti víme, že každý účastník se o nich dozvěděl jinak. Někdo z inzerátu v tramvaji, jiný z letáku ve schránce, další si letáček vezme v předšíně kostela, jiný zahlédne pozvání na nástěnce mezi výlohami obchodů. Další najde pozvánku jako inzerát v místních novinách nebo na internetu. Zveme i při Noci kostelů nebo na koncertech pořádaných v kostele. Nejcennější je ovšem pozvání osobní. Na první večer přijde člen sboru se svým hostem a pak už nechá na něm, zda ho kurz zaujme a bude chodit dál.

Jaké je typické složení účastníků jednoho běhu?

Přicházejí lidé všech věkových skupin. Převažují mladí a starší. Většinou jsme se snažili, aby u jednoho stolu seděla přibližně jedna věková skupina. Ale není to nutné.

Existuje nějaká slabina této misijní formy?

V původní podobě je důležitou součástí kurzu víkendový pobyt, kde se hovoří o Duchu svatém a posluchači jsou vybídnuti k osobnímu přiznání ke Kristu. My jsme víkend omezili na sobotu, jedeme do nějakého venkovského sboru, kde hovoříme o rozhodující roli Ducha svatého v životě víry. Ale žádnou výzvu k obrácení nedáváme. Necháváme lidi, aby dozráli sami. Nutno ovšem říci, že většinou jako hosté přicházejí lidé, kteří jsou již víře nakloněni, mnozí se v soukromí modlí. Jejich víra však potřebuje jakési pročištění a vyjasnění sporných otázek.

Na nějakou výraznou slabinu jsme nenarazili. Mně moc nesedí slovo kurz – jako by víra byla něco, co se dá naučit. Ale název je zavedená značka, jejíž zásady je třeba respektovat.

Samo pořádání kurzů Alfa je poměrně náročné. Vyžaduje mít ve sboru dostatek lidí, kteří se zavážou k pravidelné účasti a práci. Existuje však i domácí verze kurzu, který je pořádán v rodině a účastní se ho třeba jen dva tři hosté. Velkou výhodou vidím v tom, že dokud jsem připravoval žadatele o křest sám, znali pouze faráře a do společenství sboru si jen těžko na-

cházel cestu. Když ale přijdou do kostela účastníci kurzu Alfa, znají tam nejmíň dvacet lidí.

Když lidé kurzem projdou, nechají se alespoň někteří pokřtít nebo zapsat do sboru? A vydrží jim případné nadšení?

Po skončení kurzu Alfa nabídneme zájemcům pokračování v tzv. kurzu Beta. Ten už jsme koncipovali podle svého, žádný scénář k němu nebyl. Učíme se zde číst Bibli pomocí rozhovoru nad vybranými texty v malých skupinkách, zasvěcujeme účastníky do života církve a společně se modlíme. Seznamujeme je s desaterem, vyznáním víry, svátostmi, dějinami církve. Je to taková konfirmační příprava pro dospělé. Večere si chystáme společně, většinou studené.

V kurzech Beta předpokládáme již vážný zájem, zveme na bohoslužby a v závěru (trvá do ledna do dubna) nabídneme možnost vstupu do sboru a nepokřtěným možnost křtu. Za posledních šest let se takto ke sboru připojilo asi padesát dospělých lidí. Někteří se po jisté době zase vytratili. Pro řadu lidí je těžké změnit styl života – nejsou zvyklí slavit neděli, mají nevěřící rodiny nebo čekali od víry v Krista něco jiného a jdou hledat jinak.

Doporučil bys konání těchto kurzů v našich sborech?

V zásadě ano, tam, kde jsou pro to podmínky. Je to jedna z dobrých možností, jak nabídnout lidem možnost uvěřit v Ježíše Krista a zapojit se do života církve. Ze zkušenosti vím, že není málo lidí, které osloví jednotlivé kázání, kniha, film nebo zasáhne nějaká životní událost, ale nevědí, jak se k víře a církvi dostat blíže. Většinou se ostýchají a nevědí, co mají udělat. Po chvíli proto jejich nadšení a zájem vyprchá. Kurzy Alfa mohou lidem pomoci, aby svou počáteční a nejistou víru mohli někde ukotvit a překonali svou původní nedůvěru k církvi. Nesmíme je však začít hned poučovat, ale především naslouchat. Kurzy Alfa jsou dobrým způsobem, jak dát těmto lidem najevo, že nám na nich záleží, i když se do církve nepřihlásí a půjdou dál svou vlastní cestou.

Ptal se Roman Mazur

Irena Škeříková

Vím, koho se držet

Poprvé jsme se museli potkat v září roku 1959, po přestěhování naší rodiny z Miroslavi na vsetínskou horní faru. Ireně Škeříkové na vsetínské dolní faře byly roky dva, mně bylo pět. Pak ubíhaly roky další a další. Celkem třiapadesát krásných let přátelství. A takových jako já, kterým byla Irena sestrou a přítelkyní, je v církvi i mimo ni mnoho!

Vyrůstala na Vsetíně s rodiči Pavlem a Martou a sourozenci Janou, Pavlem a Martou, a také v širokém přátelství lidí obou místních evangelických sborů, studentů gymnázia a dalších. Byl nám všem darován zvláštní čas. Bylo nás hodně, měli jsme se rádi, uprostřed totality jsme prožívali něco, co bych zpětně nazval dotekem Boží milosti. Čas vsetínské mládeže ovlivnil nás

další život. I když se později naše cesty rozešly a vídali jsme se tu tam, nebo vůbec, věděli jsme, že patříme k sobě. Irena k nám všem neodmyslitelně patřila.

Byla svá. To ano. Od malička jí bylo zřejmé, že svět pokračuje i za humny, že není možné se uzavřít a pasivně čekat, až vše kolem zatuchne. Však také měla příbuzné daleko v USA a modrý Ford Cortina pana faráře Škeříka byl nejkrásnějším autem široko daleko.

Irena pádně vystupovala na obranu slabých, byla ochotna jim pomoci za každou cenu, nejlépe teď hned a rychle. Řešení, která v jejich prospěch nalézala, šla často na její vrub. Nevnímala to nepatříčně. Reagovala intenzivně na vše, co se kolem ní dělo. Jen ji člověk potkal,

už už začala rozplétat nějaké téma. Většinou začínala mile, trošku valašsky – tož slyšels to? Je toto vůbec možné?

Ráda a krásně zpívala. Stejně jako její tatínek měla hlas hluboký a podmanivě barevný.

V manželství, které se nepovedlo, se jí narodily děti Jan, Pavel a Abigail.

Byla farářkou ve Škvorci, Uhříněvsi a Praze-Nuslích, byla spirituálkou na školách Evangelické akademie. Je bezpočet těch, kterým pomohla slovem, nasloucháním, přítomností či modlitbou. Lidí se nebála, uměla jim povědět i nepříjemná sdělení.

Poslední čas svého života bojovala s rakovinou. Před mnoha lety se zdálo, že Irena vyhrála. Však také byla asi pět let bez potíží. Svým blízkým tehdy poslala e-mail, že ji lékaři prohlásili za zdravou. Nemoc se však po delším čase vrátila a Irena se už neuzdravila. Chtěla o své nemoci psát, aby dodala odvalu podobně nemocným, že je možné bojovat. Říkávala, že přišla na to, že rakovina je nemoc jako každá jiná a že by chtěla, aby si to lidé uvědomili. Však si o tom najdete rozhovor v *Českém bratru* 7/2011.

Před třemi lety se do nuselského sboru nastěhovali manželé Marta a Zdeněk Borských. Marta je moje sestra. Tak se opět potkaly ženy, které před desítkami let žily a dospívaly spolu, tehdy odděleny jen plotem farské zahrady, nyní odděleny jen stropem nuselské fary, a společně prožily i konec Irenina života. Marta a Zdeněk byli svou nezištnou péčí a službou Ireně velkou oporou a pomocí, stejně jako její sestry Marta a Jana a švagrová Jarmila.

Irenu jsem navštívil naposledy osm dní před jejím úmrtím. Loučili jsme se, ona zašeptala – a drž se! Polkl jsem a řekl: já jak já, ale ty se drž! Však víš koho! Unaveně pootevřela oči a řekla – vím.

Zemřela pokojně doma, v kruhu blízkých, dne 22. října 2012.

Je nám po ní smutno, učíme se žít bez ní.

Daniel Ženatý

Ať smrt mě netrvzí (I want to die easy)

operní - sólo pro J. Plíšek

1. Ať smrt mě ne - trvzí - mě, ne - smrt - mě, ne - smrt - mě, ne - smrt - mě.
 2. Ať smrt mě ne - trvzí - mě, ne - smrt - mě, ne - smrt - mě, ne - smrt - mě.
 3. Ať smrt mě ne - trvzí - mě, ne - smrt - mě, ne - smrt - mě, ne - smrt - mě.

Ať smrt mě ne - trvzí - mě, ne - smrt - mě, ne - smrt - mě, Ať přijde smrt
 Ať smrt mě ne - trvzí - mě, ne - smrt - mě, ne - smrt - mě, Ať lás - ka - mě,
 Ať smrt mě ne - trvzí - mě, ne - smrt - mě, ne - smrt - mě, Ať sm - rt - mě.

čest - lá - pe - stě - mě, ra - ba - ká - mě, mě - st - mě, Ať smrt mě ne -
 gál - má - mě, mě - st - mě, mě - st - mě, mě - st - mě, mě - st - mě, Ať smrt mě ne -
 má - mě, mě - st - mě, mě - st - mě, mě - st - mě, mě - st - mě, Ať smrt mě ne -

smrt - mě, mě - st - mě, mě - st - mě, mě - st - mě, Ať smrt mě ne -
 smrt - mě, mě - st - mě, mě - st - mě, mě - st - mě, Ať smrt mě ne -
 smrt - mě, mě - st - mě, mě - st - mě, mě - st - mě, Ať smrt mě ne -

prohlašuji:
 I want to die easy when I die, when I die:
 I want to die easy when I die, when I die:
 I want to die easy when I die, when I die.

I want to see my mother when I die...
 I want to see my father when I die...

*Překlad J.P.
 Můj smrti připadá snad smrti, snad smrti, snad smrti, snad smrti, snad smrti
 a přání, ať přijde smrt, ať přijde smrt, ať přijde smrt, ať přijde smrt, ať přijde smrt
 ať smrt mě netrvzí, ať smrt mě netrvzí, ať smrt mě netrvzí, ať smrt mě netrvzí, ať smrt mě netrvzí

Výraz solidarity

Nejvážnějším dopadem úmrtí Ireny Škeříkové asi je, že se Irenini potomci na prahu dospělosti ocitají bez fungujícího rodinného zázemí. Ke zvládnutí nové situace budou potřebovat nějaké peníze. Pražský sbor ve Střešovicích po dohodě s nuselským sborem umožní těm, kdo budou chtít, na nezbytné výdaje přispět. Číslo účtu: 2000275839/2010, variabilní symbol: 1958 (Prosíme, uvádějte vždy zmíněný v.s., aby bylo možno Váš příspěvek odlišit od jiných darů. Zároveň nám poskytněte na sebe kontakt, abychom Vás mohli informovat o průběhu sbírky a poté i o jejím ukončení.) V této fázi snad ani není potřeba posílat nějaké ohromující sumy, jde spíše o vyjádření solidarity těch mnohých, kdo měli Irenu rádi.

Odpovědnost za racionální využití shromážděných peněz převezmou ve Střešovicích členové skupiny Ejhle (v níž Irena dlouhá léta účinkovala jako zpěvačka), a to v těsné součinnosti s Martou Borskou z nuselského sboru, která o Irenu v jejích posledních dnech pečovala a která je v kontaktu s jejími nejbližšími příbuznými.

S díky za láskyplný zájem a solidaritu,

farář Pavel Pokorný a členové skupiny

Ejhle Jiří Schneider, Pavel Kočnar a Jaromír Plíšek

KAUZA KONZERVATOŘ OLOMOUC

Po turbulencích uklidnění a snad i pročištění vzduchu

Reakce na příspěvky v ČB 7, 9 a 11/2012

Olomoucká konzervatoř je jednou z šesti škol Evangelické akademie, kterou zřizuje Českobratrská církev evangelická. Mezi jednou základní školou, třemi středními a dvěma vyššími odbornými školami se sociálním a zdravotnickým zaměřením je jedinou uměleckou.

Na jaře byl zřizovatelem odvolán ředitel olomoucké konzervatoře a vypsáno nové výběrové řízení. Následovala řada reakcí ze strany některých pedagogů, studentů, laické veřejnosti, vedení církve, do jednání vstoupil i synod. Několik dotazů v nepřehledné situaci vnesl ve

svém příspěvku Petr Sláma v ČB 9, ve stejném čísle se jemu i ostatním čtenářům dostalo fundované odpovědi od Pavla Kašpara, náměstka synodního seniora zodpovědného za evangelické školy. Pak přišel do redakce text (s datem 12. 10.) s prosbou o otištění od bývalého zástupce ředitele olomoucké konzervatoře Roberta Mimry, který polemizoval s články v čísle 9. V dobré víře dopřát sluchu i druhé straně jsme text otiskli. Než se *Český bratr* 11/2012 dostal do rukou čtenářům, hnuly se události dál. Pan Mimra obeslal dopisem s dalšími svými vývody všechny sbory církve, což spustilo lavinu překvapených dotazů z mnoha sborů, kde o turbulencích na konzervatoři nevěděli. Množství toho, co R. Mimra označuje za „mýty a nepřesné informace“ se ještě zvýšilo. Mezitím proběhlo druhé výběrové řízení na post ředitele konzervatoře, z nějž vítězně vyšel na doporučení výběrové komise Mgr. Pavel Zatloukal. Události doprovázené mnoha emotivními slovy na různých webových stránkách spějí snad k jistému uklidnění.

Poslední slovo v této kauze bychom rádi dali synodní radě jakožto zřizovateli Konzervatoře Evangelické akademie v Olomouci, která nese hlavní břemeno zodpovědnosti za to, že škola bude fungovat dobře a podle zákona a že studenti i vyučující budou moci studovat a pracovat v klidu a otevřené atmosféře:

Vážení a milí členové církve, v nedávných dnech (26. října) jste dostali otevřený dopis z Konzervatoře Olomouc, o. p. s., kterým vás oslovil mluvčí o. p. s., a podal vám informace, které podle našeho mínění ne zcela odpovídají skutečnosti a podepsaným dohodám.

Dovolte nám, abychom vás seznámili s naším pohledem na celou záležitost s nadějí, že naše vyjádření pomůže udělat obraz o tom, čemu čelíme a v jakých podmínkách se musíme rozhodovat:

1. Zřizovatel (SR ČCE) odvolal v dubnu tohoto roku pana MgA. Františka Fialu z pozice ředitele KEA a vyhlásil výběrové řízení, do kterého se mohl odvolaný ředitel také přihlásit. Tehdy tak neučinil. Při výběrovém řízení konaném dne 18. června se jednoznačně nejlépe umístil Mgr. Pavel Zatloukal a zřizovatelem byl jmenován ředitelem KEA od 1. srpna 2012.

2. V době, kdy na svou funkci rezignoval jeden ze zástupců bývalého ředitele a druhý byl v pracovní neschopnosti, jmenovala SR do nástupu nového ředitele dočasnou ředitelkou KEA JUDr. Simeonu Zikmundovou, která právně převzala a stabilizovala školu. SR je za její práci na KEA vděčná.

3. Někteří učitelé a žáci z KEA, vedeni Mgr. Robertem Mimrou, nespokojeni s odvoláním dosavadního ředitele založili o. p. s. Konzervatoř Olomouc. Hrozilo rozdělení školy a ohrožení existence KEA. Po těchto událostech došlo k jednání s představiteli Olomouckého kraje a nakonec na nátlak skupiny kolem o. p. s. bylo dohodnuto mezi zástupci KEA (novým ředitelem Mgr. Zatloukalem) a představiteli o.p.s. vyhlásit nové výběrové řízení podle § 2 vyhlášky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR č. 54/2005 Sb., o náležitostech konkurzního řízení a konkurzních komisích. Garantem tohoto postupu se stal náměstek olomouckého hejtmana Ing. Pavel Sekanina. Nové výběrové řízení mělo zaručit, že nebude pokračováno ve zřizování nové školy, a bylo ze strany o. p. s. přislíbeno uklidnění situace na škole. SR tento postup schválila. Obě strany přislíbily, že výsledek tohoto výběrového řízení budou respektovat. Tuto dohodu otevřeným dopisem z 26. října zaslaným sborům ČCE pan Mgr. R. Mimra porušil.

4. Výběrové řízení proběhlo. Do výběrové komise byli jmenováni dva zástupci za zřizovatele, dva zástupci z o. p. s. Konzervatoř Olomouc a dále Mgr. Miroslav Gajdůšek, MBA, zástupce kraje (Odbor školství, mládeže a tělovýchovy), a Mgr. Lenka Zetková za krajskou školní inspekci. Výběrového řízení se zúčastnilo pět kandidátů včetně bývalého ředitele Fialy a dosavadního ředitele Pavla Zatloukala. Mgr. Zatloukal obsadil hlasováním výběrové komise první místo.

5. Zástupci o.p.s. navzdory výsledkům druhého výběrového řízení vyzvali SR, aby ředitelem byl jmenován MgA. Fiala, který skončil na druhém místě. V dopise pan Mimra vyčítá SR, že nejmenovala ředitele na svém zasedání již 16. října. V době tohoto zasedání nebyl ještě k dispozici oficiální zápis z výběrového řízení ani neexistovalo doporučení Rady školské právnícké osoby, která zasedala až 23. října t. r. Synodní rada může ředitele jmenovat až na základě ►

jejího vyjádření a doporučení. Proto nemohla SR jmenovat nového ředitele dříve, jak žádali někteří pisatelé spojení s o. p. s., mezi jinými i pan Mimra, v otevřeném dopise do ČCE. Dopis, který pan Mimra poslal do církve, je zjevným nátlakem na synodní radu, aby nerespektovala výběrové řízení a jeho pravidla a postupovala podle přání některých pedagogů.

6. Dne 30. října 2012 jmenovala SR na svém zasedání ředitelem KEA vítěze výběrového řízení pana Mgr. Pavla Zatloukala.

7. K výhradním právům ředitele školy patří jmenovat si své zástupce a zřizovatel nemá právo do tohoto jmenování zasahovat.

8. Nový ředitel svým podpisem stvrdil, že bude respektovat rozložení sil ve škole a jmenuje jednoho svého zástupce ze skupiny pedagogů, která nesouhlasila s odvoláním ředitele Fialy.

9. Synodní rada nerada reaguje na všelijaké souhrny polopravd, podezřívání a smyšlenek, které na její adresu přicházejí. Tentokrát jsme učinili výjimku, protože text pana Mimry, podpořený panem Glogarem a paní Červinkovou, je manipulativní a mohl by některé členy církve uvést v omyl.

10. Synodní rada prohlašuje, že ČCE hodlá nadále působit jako zřizovatel Konzervatoře Evangelické akademie Olomouc.

Milé sestry a milí bratři, věříme, že přijmete toto naše vyjádření a budete jeho zorným úhlem poměřovat dopisy, které i v budoucnu mohou přijít a které mohou působit velice věrohodně.

Děkujeme vám za důvěru a přejeme vše dobré.

S pozdravem

Synodní rada Českobratrské církve evangelické

VZDĚLÁVÁNÍ KAZATELŮ

Supervize jako postrach – supervize jako potěšení

Dobrá supervize přináší uvolnění i radost

„M ohu na chvíli dál?“ jako novopečená paní farářová odpovídám: „Samozřejmě, jen pojd,“ a vedu návštěvu do velké obývací kuchyně, kde pobíhají naše tři děti a manžel – pan farář si ohřívá něco k jídlu na sporáku. Bylo navečer, děti šly postupně spát a my s návštěvou seděli a mluvili a mluvili. Situace se pak ještě mnohokrát opakovala a přibývaly jiné navlas podobné. Dodnes mám v ústech pachut z jakési nedovařené polévky.

Krátce po revoluci pořádala Diakonie různé sebezkušenostní kurzy a Spolek evangelických kazatelů pod vedením holandských nebo švýcarských lektorů organizoval takzvané kurzy pastorační. Tušení toho, co je supervize, ve mně začalo klíčit koncem února 1995, kdy jsem se

účastnicí takového kurzu stala. Téma, které jsem si ze své kazatelské praxe připravila pro kurz CPT (Clinical Pastoral Training), vedený supervizory z Holandska, bylo hledání smyslu církevního pohřbu v rodině, která se vůbec neúčastnila sborového života. Byla jsem překvapena vlastní upjatostí a zaskočena nepřipraveností na pohled z jiného úhlu.

Patřím k těm farářkám a farářům, kteří potřebují mluvit o své práci, o různých situacích ve sboru, o napětích, která vznikají při rozhovoru s lidmi, při schůzích staršovstva, při pastoraaci v složitých, teologicky a citově náročných situacích. Potřebuji hovořit o tom, jak člověk naráží na zeď nebo cítí, že se stává prostředkem na cestě druhých k moci, mluvit o tom, jak těžké je být

lidem nablízku. Probírat to večer s manželem je fajn, ale snadno to skončí hádkou; mluvíme-li o tom s kolegy, končívá to společným hurováním.

Z farářské práce známe nereálné očekávání sboru i samotného kazatele, nejasnost funkce manžela/ky, dětí i širší rodiny kazatele ve sborovém společenství. A co teologická orientace kazatele, sboru, aktivita staršovstva? Zkreslené bývají představy o pracovní vytíženosti kazatele, o spolupráci s ekumenou, o způsobu práce s jednotlivými skupinami ve sboru. Samostatnou oblastí jsou otázky kolem liturgie při bohoslužbách, pastorační práce, schopnost misie. Farář/ka je člověk pod stálým dohledem, který nemá svého nadřízeného jen v seniorovi, ale i v celém staršovstvu a tak trochu v celé církvi. Povolání faráře/ky přináší dlouhodobě napětí v otázkách autority a odpovědnosti ve věcech víry.

Když jsem jako seniorka obhajovala na synodu požadavek supervize kazatelů, překvapivě jsem cítila zvláštní porozumění ze strany laiků. Možná kdybych neměla zkušenosti z pastoračního kurzu, byla bych jako farářka taky opatrnější a bála se, že se nějaký psycholog bude vrtat v mém svědomí, že bude kontrolovat, jak vedu schůze staršovstva, nebo zkoumat mou pastorační zdatnost. Z různých rozhovorů o potřebě či nepotřebě supervize jsem zaznamenala i výtky týkající se špatné zbožnosti či nedostatečné víry těch, kteří po supervizi volají. Dnes jsem si potřebou supervize v naší církvi naprosto jistá.

K přiblížení využiji důrazy z přednášky psychoterapeuta a supervizora Jana Knopa na První supervizní konferenci pořádané ČCE 23. a 24. října 2012 při příležitosti závěrečných zkoušek jedenácti farářů a pěti farářek před supervizory České instituce pro supervizi, nyní čerstvých supervizorů pro práci v ČCE.

„Cílem supervize,“ říká, „je pomoci supervidovanému a potažmo klientovi,“ v našem případě faráři/ce. „Jde o to rozšířit uvědomění profesionála“ (faráře/ky) „o dané situaci, o tom, co viděl, slyšel, co ho napadalo, co prožíval. Cílem supervize je posun (byť drobný) či určitá změna supervidovaného, či dokonce „aha zážitek“, tedy „osvícení“ či „satori“.

Na závěr Jan Knop shrnuje: „Změna profesionála znamená změnu pro další jeho práci. Je v pořádku dělat chyby, je v pořádku být bezradný, nejistý, zmatený. Dívej se na sebe sama se zvědavostí, ne s kritikou. Buď otevřený, poctivý, tj. pravdivý a transparentní.“

Podnět ke vzniku supervizního programu ČCE a zařazení supervize do Pravidel celoživotního vzdělávání kazatelů vzešel z návrhu sestry farářky Ireny Škeříkové na konventu pražského seniorátu 2005. Po rozpravě její návrh na finanční zajištění supervize pro faráře přeformuloval farář Pavel Pokorný v žádost, kterou konvent podpořil: „Konvent žádá synod, aby se synod zabýval otázkou supervize kazatelů.“

Od té doby uplynulo dlouhých sedm let práce na koncepci supervize v ČCE a vzdělávání interních supervizorů. Postupně vznikly při synodní radě dvě komise pro supervizi, které připravovaly materiál pro jednání synodů v letech 2006 až 2012. Odvážným způsobem a návrhem na výcvik intervizních supervizorů pro ČCE do celého procesu vstoupila sestra Marie Zemanová, terapeutka a supervizorka ČIS (Česká instituce pro supervizi), členka salvátorského sboru. Bylo smutným paradoxem, že nás den před zkouškami opustila sestra Irena, která projekt svou vehemencí vyprovokovala, udělala velký kus práce v druhé komisi pro supervizi a absolvovala spolu s námi dvouletý supervizní výcvik. Společenství mezi účastníky supervizního kurzu bylo pro ►

nás všechny milým překvapením. Není třeba si konkurovat! Není třeba se prosazovat! Není ostuda nevědět, mít obavy, něco zkazit! Dobrá supervize přináší uvolnění i radost, je potěšením. Supervizní výcvik nám dal do ruky nástroje

a metody, jak hovořit s kolegou farářem/ kou jako rovný s rovným a přitom vnést trochu víc světla do situací, které nás v naší farářské službě potkávají.

Lýdie Mamulová

Radost v Kateřiních

Evangelický sbor si připomněl šedesáté výročí otevření kostela. Stavba sama podle návrhu architekta Bohumila Bareše byla odvážným činem faráře Miroslava Janeby z Ratiboře, hraničícím zrovna se zatčením a soudem. Bylo to možné snad jenom na Valašsku. Potom veliké nasazení všech členů sboru.

Slavnostní shromáždění začalo už v sobotu ve 14 hodin v kostele úvodní pobožností faráře Miroslava Jelinka. Pokračovalo pak v kulturním domě. Kronikářka Naďa Dvořáková nám přiblížila historické pozadí vzniku kateřinského sboru v roce 1956. Její výklad doplnil osobními vzpomínkami na tuto dobu farář Miroslav Frydrych. Několik písní přednesl ratibořský pěvecký sbor, potom jsme slyšeli překrásné skladby ratibořsko-kateřinského souboru mládeže Zvonky dobré zprávy pod vedením farářky Wiery Jelinkové.

Dojemné a radostné bylo vystoupení nejmladších žáků místní základní školy. Děti ve valašských krojích tancovaly a zpívaly. Ovšem ještě jedna událost doprovázela sobotní a nedělní oslavy – sjezd konfirmandů sboru za šedesát let! Sestra Anna Martínková s pomocí přátel rozeslala konfirmandům 437 pozvánek (86 už zemřelo). K veliké radosti všech se jich na oba dny sešlo kolem dvou set. V sobotu byli rozesazeni podle ročníků. Samozřejmě že se také jednotlivé ročníky fotografovaly. Zástupci jednotlivých ročníků krátce pozdravili shromáždění. V chodbě kulturního domu byla dobře připravená výstavka fotografií konfirmandů i snímky ze stavby kostela.

V neděli kázal dřívější farář sboru Pavel Šebesta z Hodonína. Sbor pozdravil starosta bratr Vojtěch Zubíček a farářka Zuzana Durcová ze

spřáteleného sboru v Košariskách u Myjavy. Bohoslužby obohatil zpěv kateřinského pěveckého sboru.

Po oba dny bylo překrásně, slunéčko svítilo a dobře se fotografovalo. Před nedělním obědem pro 180 lidí jsme si mohli prohlédnout pěkně opravenou školu. Odpoledne jsme opět slyšeli skladby v podání souboru Zvonky dobré zprávy a pokračovalo se v pozdravech konfirmandů a v družných rozhovorech u stolů plných dobrot.

Díky za dva krásné dny, díky za posilu pro všední dny, díky za dobrou zprávu, že náš Bůh kraluje a je s námi. Díky obětavým bratřím a sestrám, kteří se o nás starali. Jmenuji jenom dva: farář Miroslav Jelínek a kurátorka Emilie Kamasová.

Miroslav Frydrych

Společenství evangelických církví v Evropě

7. valné shromáždění

Ve dnech 20.–26. 9. 2012 se ve Florencii sešlo 7. valné shromáždění Společenství evangelických církví v Evropě (SECE). Největší setkání evropských protestantských církví, které se scházejí vždy zhruba po šesti letech, bylo zahájeno v konferenčním středisku Convitto della Calza úvodní řečí prezidenta Thomase Wipfa. Zástupci církví se sešli, aby mohli mluvit o možnosti vnášet do společnosti křesťanský hlas, který bude dnes zvát k svobodnému, odvážnému a přitom zodpovědnému pohledu na přítomnost i budoucnost. Proto se mottem letošního shromáždění stalo heslo *Free for the Future* (Svobodni pro budoucnost).

V průběhu valného shromáždění delegáti členských církví spolu s poradci a hosty diskutovali o výsledcích předcházejících věroučných rozhovorů a o tom, jakými důrazy je třeba se v budoucnu zabývat, kam bude směřovat ekumenický dialog mezi protestantskými církvemi a jak bude postupovat práce SECE. V šesti diskusních skupinách se projednávala hlavní témata a byly přijaty dokumenty o evangelickém pojetí autority písma (Písmo, vyznání, církev) a o pojetí ordinované služby (Úřad, ordinace,

episkopé). Do budoucna by se tématy věroučných rozhovorů měla stát církevní společenství a také pluralita náboženství. Hovořilo se o roli protestantských církví v současné Evropě, o možnostech být církví stále se obnovující a otevřenou (dokument *Ecclesia semper reformanda*) a o identitě a úkolech evangelických církví mimo jiné ve světle blížícího se 500. výročí evropské reformace (2017).

Velký ohlas a pohnutí vzbudila svým příspěvkem Rosangela Jarjourová, generální sekretářka Společenství evangelických církví na Blízkém východě (FMEEC), která hovořila o situaci křesťanů v Sýrii a v dalších státech tamějšího regionu.

Zájem hledat nové perspektivy, vzájemné obohacení a povzbuzení byl patrný i v neformálních setkáních a při společných bohoslužbách a modlitbách, v nichž se odrážela rozmanitost církevních tradic i společné reformační dědictví a radost z možnosti tvořit jedno společenství. Nedělní bohoslužba se konala v kostele valdenské církve a shromáždění předsedala biskupka německé metodistické církve Rosemarie Wennerová.

Valné shromáždění také zvolilo třináct členů nové rady SECE, z nichž byli vybráni tři prezidenti: Friedrich Weber, Klára Tarr Cselovszkyová, Gottfried Locher. Generálním sekretářem byl potvrzen biskup Michael Bünker. Do společenství církví vstoupila Evangelická luterská církev v Ekvádoru (založená ve 40. letech 20. století evropskými emigranty), která se tak stala 106. členem, a bylo podepsáno memorandum o spolupráci SECE a anglikánské církve v Británii a v Irsku.

Jana Hofmanová

(foto: Zsuzsanna Bollová)

LAICKÉ SLUŽBY

Kronikář

Aby někdo jen pozoroval stranou všeho dění a pak měl ještě čas přemítat a zachycovat všechny důležité okamžiky, na to musí mít pevnou víru, trpělivost, čas a klid. Kde je ale brát? A pak: kdo to má dělat?

Farář? Farářovo srdce tluče se srdcem sborovým bez přestání, ve dne v noci. Do většiny činností sboru je farář až po uši zatažen. Jen málokdy si smí sednout do lavice a pozorovat. Jen zřídka vidíme faráře, jak, stoje stranou, přihlíží oslavám, brigádám, konferencím a sborovým dnům. Právě farář má možnost nahlížet pod pokličku, do zákulisí, aby se dověděl pravdu, která povrchním účastníkům nutně uniká. Zná příčiny selhání členů sborů, protože ví, v čem žijí, kde pracují a v jakém rodinném prostředí se po návratu domů ocitají. Nicméně nad objektivitou farářova úsudku ve všech těchto případech je třeba udělat otazník. Farář ve sboru pracuje, buduje jej, a je tedy sborovým zaměstnancem z nejvytíženějších. A tak, pokud spřádá historii sborového života a práce, nutně se točí především okolo svého vlastního snažení – okolo svého já. Nezbytně začne hodnotit své úspěchy a svá selhání.

Historii ale píše vítězové. Může snad člověk uprostřed zápasu stanout na stupínku vítězů? Sotva. Snad s větším časovým odstupem se lze vracet k událostem dávným a dejme tomu uzavřeným. Ale ani farář v důchodu, který vzpomíná na svá předešlá působíště, nemůže sám hodnotit svou práci. S tím mu musí pomoci jiní. Ti, kdo faráře a dění ve sboru více pozorovali, kdo byli vnímaví k motivům úsilí faráře a starších a chápalí je, kdo byli vnímaví i k mladým a dětem, které se jen zdánlivě motaly někde stranou.

Nahlédneme-li do zápisů ze zasedání staršovstev a do sborových kronik z dob dávnějších, zvláště těch, které sepsali faráři, jsou to vždycky dramata. Nemusíme chodit daleko. Stačí zalistovat v archivech z padesátých let.

Horlivými budovatelskými výkřiky, plamennými zášlehy a citovými gejzíry to v nich jenom září, syčí a vře. Nicméně je to psáno s takovým zaujetím, že si jeden řekne: neprožíval to tak všechno jenom pan farář sám, při vší úctě...? Co ostatní? Nemysleli v tu chvíli na cenu uhlí,

na cenu nafty, na státní orgány, na StB, na nezáviděníhodnou situaci svých dětí na školách, které musely poslouchat cosi o zpátečnictví, o náboženství jako opiu lidstva a o uměle a nemnoze falešně vykonstruovaných rádo by moderních evolučních antropologických, geologických a kosmologických teoriích vzniku universa a života na Zemi? Tak či tak, je to alespoň napínavá a chytlavá četba, ať už byl autorem farář nebo jiný bystrý a vnímavý vysoce angažovaný pisatel – kurátor či jiný presbyter. A mnohem zajímavější než kriminální seriály, které dnes běží v televizi.

Od šedesátých let dál se setkáváme spíše jen se strohými zápisy, ze kterých žel nabýváme dojmu, že se na staršovstvech neřešilo nic jiného než provoz, údržba, a četly se povinné politické agitky, které docházely z církevního ústředí. Po zápase z let čtyřicátých a padesátých, který se vedl napříč církví i napříč společnostmi, ani stopy... tu a tam se na farátech najde soukromý deník faráťův plný stížností, zoufalých stesků až agonických výkřiků v situacích skutečně zlých, těžkých.

Z oficiálních kronik se už ale vytrácí ochota cokoliv vypravovat, cokoliv posuzovat a hodnotit. Namísto toho nacházíme záznamy uváděné pomlčkami. Vyřizovali jsme ten a ten provozní, technický bod... Tu a tam se najde vložená fotografie ze svatby, ze křtu, stručné záznamy o akcích, jubileích, oslavách. Když se jednou za čas nějaká akce povede, je brána jako jeden ze vzácných záblesků. Ještě tady jsme, podívejte se, jak nám to sluší... Slavili jsme výročí, a kolik se nás tu sešlo (přiložená fotografie, na které stojí mnoho desítek lidí, což bylo na tu dobu mnoho)! Vánoce a fotka z dětské besídky, na které se po roce zase sešlo tolik dětí! Z kronik se stávají desky, do kterých je možno vkládat fotografie, plakátky a jednotlivé stručné zprávy. Ovšem plní se jen v případě, že se něco povedlo. Vyprávění zachycující několik let života sboru na pár stranách najdeme už jen zřídkakde. Faráři už na to nemají čas nebo si ho spíš nechtějí udělat, anebo jsou našťěstí pokorní a vědí, že na historika sboru jsou příliš zaujati svou vlastní prací a osobou.

Kronikář laik? Laici si sice většinou netroufají, zvláště pokud stojí jaksi dál od výhně.

A naopak, jestliže jsou do sboru více zaangażováni, většinou správně cítí, že by jejich úsilí měl hodnotit přece jen někdo jiný. Přesto je to právě laik, kdo má psát kroniku a sbírat k ní archivní materiály. Musí stát poněkud stranou dění, musí být v první řadě pozorovatelem a nesmí při tom mít špatný pocit, že nic nedělá. Vždyť právě dělá – tvoří a promýšlí sborovou historii. V ideálním případě svůj výsledek přinese na staršovstvo a ono ho přijme i s jeho kritickými hroty.

Pokud sbor nemá dobrého kronikáře nebo alespoň pečlivého zapisovatele, nemá ani dobrou kroniku, ani záznamy z důležitých jednání staršovstev. A pak nikde nejsou zachyceny celkové výhry a prohry. Sbor bez kroniky nemá šanci vstoupit do historie. Po třech generacích přijde někdo, kdo právem řekne: „Tehdy tady (snad) ani žádný sbor nebyl.“ Ale on tu byl. Jenže nová generace bez historie sboru důležité a klíčové momenty nepochopí, a tak jen tápe. Nakonec je to ďábel, kdo si nepřeje, aby sbor měl svou historii, ze které by mohl žít a o kterou by se mohl ve svých těžkých chvílích opřít. Řekněme i v tomto ďáblu: „Ne!“

Adam Balcar

VZPOMÍNKA

18. prosince by slavil své devadesáté narozeniny evangelický farář ThDr. Bedřich B. Bašus. Připomeňme si jej střípkem z jeho básnické tvorby.

J. Nechutová

Prosinec

Toho měsíce bych si měl zvláště cenit
měsíce mého narození
Nebo mám jako Job volat prokletí
na noc a den svého početí?
Kamkoli ohlédnu se do minula
samá jen prohra, ztráta, nula
Naštěstí nejsem jediný
kdo v prosinci má narozeniny
Ten druhý v Betlémě narozený
zas cenu vrátí mým dnům promarněným

Už nevěřím, ale vím

Roztržený život po smrti dítěte

Marie Pivoňková je laickou poradkyní občanského sdružení Dlouhá cesta (www.dlouhacesta.cz). Posláním tohoto sdružení je pomáhat rodičům, kteří přežili své děti.

Druhým rokem se v České republice letos před vánocemi koná akce Zapalme svíčku. O co se jedná?

Je to akce, která má připomenout památku zemřelých dětí. Druhou neděli v prosinci se v 19 hodin po celém světě zapalují svíčky za zemřelé děti.

Co vás přivedlo k spolupřádání tohoto řetězce?

Naše dcera Pavlínka zemřela v srpnu 2009 při dopravní nehodě. Po její smrti jsem hledala rodiče, kteří prožili něco podobného, a našla jsem občanské sdružení Dlouhá cesta, které tuto akci organizuje.

Pojďme k vaší osobní „dlouhé cestě“. Tři roky – je to dlouhá, nebo krátká doba?

Když se podíváte do budoucna, je to dlouhá doba. Říkám si, jak to vydržím. Ale když se podíváte zpátky, tak to strašně rychle uteklo. Pro mne se zastavil čas a běží jakoby okolo. Já ho nevnímám.

A na té vnitřní cestě se něco změnilo?

V prvních dnech, možná měsících, jsem se cítila jako v nějaké šedé bublině a přišlo mi, že svět pozoruji odjinud. Byla jsem pořád s Pavlínkou. Svět běžel a já jsem byla měsíc stále v tom jednom dni. Postupně se ta bublina jako by rozplývala a její stěna se ztenčovala tím, jak jsem přicházela do kontaktu s lidmi. Pak se to jako kdyby roztrhlo a to trvá do dneška. Mám pocit, že jsou dva životy – jeden, který žiji pořád

s Pavlínkou, a ten druhý, který žiji navenek. V jednom životě mám hroznou bolest, ve druhém životě se snažím žít tak, abych rozdávala co nejvíc radosti. Protože radost a úsměv mě zase dobíjejí a vracejí mi energii. A možná taky tím, že tady není Pavlínka, mám dvojnásobnou odpovědnost vrátit tu radost, kterou by vracela ona. Je to dvoukolejný život.

Co lidé kolem vás, kterým čas plyne jinak – jak reagovali a reaguji?

Po smrti Pavlínky reagovali úplně úžasně. Měli jsme kolem sebe hodně přátel, kteří nás nenechali o samotě a kteří nás hodně podpořili. Ta podpora stále trvá, ale samozřejmě už to není tak časté. Když se na to dívám zpětně, tak mi přijde, že si to rozplánovali, abychom nebyli sami: vždycky někdo zavolal, napsal nebo přijel. Jinak ale pro lidi kolem čas plyne jinak a řeknou si: už jsou to tři roky. Když jsem teď o Dušičkách byla na hřbitově, už se dívají jinak na to, že brečím. Mají úsměv na tváři a neuvědomí si, že já tu bolest prožívám pořád.

Možná trochu ztrácejí dech, aby vám stačili...

Nebo spíš já nemám ten dech, abych stačila jim... Pro ostatní čas plyne, kdežto pro mne pořád stojí, i když ta rána je zacelenější. Nejdřív je to hrozně akutní a myslíte si, že to nerozhodíte. Po třech letech bolest zůstává, ale ta jizva je zacelená a ozývá se jen někdy. Nechci říct, že na to během dne zapomínám, ale už to tak nebolí, nebo to bolí v okamžicích, kdy mně to něco připomene. Třeba další úmrtí, nebo když potkám dívku, která je podobná Pavlínce. Někdy se třeba jen nadechnu a vzpomenu si – a bolest propukne se stejnou intenzitou jako hned po tom, co se to stalo.

Tím, co říkáte, se my ostatní učíme. Co dělat a co nedělat?

Je těžké dát univerzální návod, protože to každý prožívá jinak. Důležité je, aby si lidé našli cestu k pozůstalým, aby měli odvahu je oslovit a říct: jsem tady pro vás, kdykoli budete potřebovat. Ale akceptovat, pokud řeknou: dneska na to nemám náladu nebo nechci. Nenutit, ale nevzdávat to. Protože to neznamená, že to zítra nepotřebují.

Pavlína Pivoňková, 9. 1. 1990-17. 8. 2009

A možná než to „zavolej, jsem tady“ je někdy důležitější něco konkrétního nabídnout...

Určitě, mně třeba pomohlo, že sousedka nečekaně přišla a řekla: nechtěla by ses jít projít? A i když jsem na to vůbec neměla náladu, byla jsem jí pak vděčná, že přišla a měla jsem si komu postěžovat, že jsem tu bolest ze sebe vypustila... Když jsme po Pavlínčině smrti zařizovali pohřeb, chodili k nám přátelé nečekaně. Až mě to překvapilo, že našli tu odvahu – já bych ji asi neměla. Třeba sousedka přinesla kuře v okamžiku, kdy jsme vůbec nemysleli na to, že bychom měli jíst. Máme syna a já jsem vůbec neřešila, že má hlad. To jsou věci, na které v tu chvíli vůbec nemyslíte. A takové konkrétní věci hrozně pomohou.

Mluvila jste na začátku o budoucnosti, která je daleká a trochu temná. Máte přece jen nějakou představu o tom, kam byste na té „dlouhé cestě“ chtěla dojít?

Vyrovnat se smrtí dítěte se nikdy úplně nedá. Ale dá se naučit s tím žít. Uvědomit si, že ta bolest tady bude a že propukne nečekaně,

nebránit se tomu. A co bych se chtěla naučit? V dokumentárním filmu *Přežili jsme svoje děti* jsem viděla rodiče, manžele Hudečkovy, ze kterých vyzařovalo i přes jejich bolest tolik světla, lásky, moudrosti. Takovým způsobem bych tu bolest chtěla zpracovat. Abych nepůsobila na druhé bolestí a smutkem, aby za mnou nezůstala šedá šmouha, ale naopak světlo a láska.

A tím jsme u duchovních témat, otázky po smyslu. Co byste z toho, co jste prožila, nazvala duchovním?

Vždy jsem věřila v Boha. Nechodím sice pravidelně do kostela, ale dřív jsem chodila. Chodila jsem i na náboženství, ale ta představa Boha v něm na mě působila krutě: nebudeš chodit do kostela, nebudeš se modlit, Bůh tě potrestá... Takový Bůh, ze kterého by měl mít člověk strach. Ale v takového Boha já nevěřím. Věřím v Boha, který je laskavý. Stvořil nás, jsme jeho děti. Proč by rodič byl krutý ke svým dětem? Má představa je trochu jiná, nebo jsem špatně poslouchala při náboženství...

Nebo jste měla špatného katechetu... Podobně jako vy o Bohu mluvil i Ježíš.

Ale zpátky k tématu: co se tedy změnilo?

Říkala jsem, že jsem vždy věřila v Boha, v posmrtný život. Potom, co Pavlínka zemřela, nemohu říct, že tomu věřím. Přijde mi, že to vím, že jsem to prožila. Když Pavlínka umřela, cítila jsem tu všeobjímající lásku. Najednou jsem si uvědomila, jak všechny lidi mám ráda. Jako když vás ta láska obklopí, zahalí a vy žijete v Bohu, v Lásce. A zároveň i v té obrovské bolesti. Jako kdybyste prožil bolest všech lidí – bolest Panny Marie, když stála pod křížem... Nevím, jak bych to popsala slovy.

Mystická zkušenost...

Takže já teď vím – nevěřím, ale vím... A co ještě je možná zarážející: když Pavlínka umřela, ani na chvíli jsem nezapochybovala, že je. I dneska si říkám: co asi dělá a kde je? Já si neumím představit, že není nic. Jenom nevím, jak to v nebi vypadá, i když bych někdy moc chtěla... Věřím, že to jednou zjistíme... Děkuju moc!

ptal se Karel Šimr

Diakonie v Mostě chystá kampaň proti zadlužování

Občanská poradna mostecké Diakonie vyhrála veřejnou zakázku a stala se koordinátorem protidluhové kampaně s mottem Dluhy nejsou osud. Ta proběhne ve třech ročních cyklech a bude zaměřena především na osvětu v sociálně vyloučených lokalitách na Mostecku.

V září a říjnu se konala anketa mezi sociálně vyloučenými a tímto vyloučením ohroženými obyvateli města. Anketa byla zaměřena na zjištění příčin zadlužení i na finanční gra-

semináře pro pracovníky magistrátu. Kampaň má poukázat na nejčastější okruhy dluhů a nabídnout postupy při jejich řešení. Jejím cílem je také motivovat obyvatele sociálně vyloučených lokalit k prevenci a zprostředkovat jim kontakty na organizace, které jim mohou poskytnout potřebnou radu nebo asistenci.

Občanská poradna v Mostě není v oblasti prevence zadlužování žádným nováčkem. V rámci svých služeb již několik let nabízí protidluhové poradenství a svým klientům

motnost obecně. Z jejích výsledků je patrné, že mezi hlavní příčiny zadluženosti lidí ze sociálně vyloučených lokalit patří neúměrné nakupování spotřebního zboží na splátky, a také ztráta zaměstnání a tím i snížení příjmu. Navíc se ukázalo, že více než polovina oslovených respondentů své dluhy neřeší nebo nemá potřebu řešit. Na tuto anketu naváže průzkum aktuální struktury dluhů vytipovaných skupin obyvatel.

Součástí připravované kampaně budou osvětové plakáty, informační letáky, přednášky pro veřejnost i akreditované vzdělávací

pomáhá řešit oddlužení. Vytvořila vzdělávací seminář „Pasti, pasti, pastičky aneb Úvod do finanční gramotnosti“, který prezentovala na několika školách ve městě a v současné době podala žádost o jeho akreditaci na Ministerstvu práce a sociálních věcí. V rámci komplexního programu poskytuje nově také odborné sociální poradenství s akcentem na dluhovou problematiku i v mosteckém sídlišti Chanov.

Více také na webu most.diakonie.cz.

Blahoslav Čížel/ph

Otevřeno?

V pondělí 1. 10. 2012, ne náhodou na Mezinárodní den seniorů, byla zahájena další etapa kampaně OtevřenoSeniorům. V rámci celorepublikové akce také na několika veřejných místech v Písku.

Venkovní i vnitřní expozice seniorských předmětů položily otázku „Musí být okradeni, abychom si jich všimli?“ nebo „Musí se ztratit, abychom si jich všimli?“ Zapomenutá hůl, vysypaná kabelka se starou, téměř prázdnou peněženkou nebo odložené brýle. Tyto předměty navozují atmosféru vzpomínek na ty, které jsme v minulosti potkávali, možná nám byli i blízcí a nyní zde nejsou.

Sám si kladu otázku, jak se já chovám ke spoluobčanům vyššího věku, zda jsem vždy ohleduplný, laskavý a mám pochopení pro slabosti, které stáří doprovázejí.

Říjnový čas k zamyšlení nad postoji k seniorům uplynul. Věřím však a doufám, že se tato otázka bude k mnohým vracet i dál. Pokud by nám kampaň pomohla zastavit se a zamyslet nad postoji, které máme, pak se podle mě setkala s úspěchem.

*Petr Hladík, ředitel Diakonie ČCE
– střediska Blanka v Písku*

AKTUALITY

Jsem na světě přes 25 000 dní. Chceš vědět, jaké byly?

Být hrdý na svůj zralý věk se stále nenosí. Postoj většinové společnosti, která seniory podceňuje a přehlíží, přebírají i ti, kterých se to týká. Ale být ve zralém věku znamená také mít co dát! Dejte to najevo nošením trička. Internetový obchod Kasa.cz nabízí novou kolekci originálních triček Otevřeno Seniorům, jejichž koupí podpoříte Diakonii. Více informací na www.diakonie.cz nebo www.kasa.cz/pomahame-seniorum

Zastavte se na kávu v Rýmařově

Novou diakonickou kavárnu najdete v Rýmařově na Sokolovské ulici č. 30. Jmenuje se Buřinka, stejně jako sociálně terapeutická dílna rýmařovského střediska Diakonie ČCE určená pro lidi s mentálním postižením. Není to náhodná shoda jmen – kavárna je součástí projektu rýmařovského střediska, který má umožnit handicapovaným lépe se začlenit do společnosti.

Kavárna Buřinka je od nynějška dalším místem, kde se mohou lidé scházet a přitom podpořit integraci handicapovaných do majoritní společnosti. „Nejvic nás těší, když vidíme, jak jsou rodiče našich uživatelů pyšní, že jejich děti zvládají obsluhovat hosty,“ říká ředitelka střediska Marcela Staňková.

Sbory s původní luterskou liturgií

Srovnání lokálních praxí (2) a závěrečné výhledy

Posledním dílem se dnes uzavírá seriál o valašské luterské liturgii. Zbývá už jen blíže nahlédnout do druhé části rukopisných liturgických formulářů z Pržna, Vsetína a Frýdku-Místku a nabídnout několik závěrečných postřehů. V úvodním čísle jsem si dovolila věnovat tyto články památce Milana Slavického. Dnes bych ráda přidala ještě jednu dedikaci. Významnou pomocí při hledání nedávné minulosti vsetínské zpívané liturgie mi byla farářka Irena Škeříková, která mi poskytla písemné i zvukové podklady a řadu osobních vzpomínek a která se nikdy nepřestala cítit s valašskou luterskou liturgií úzce spojená. Proto na závěr věnuji celou sérii také její památce.

Úvodní a závěrečná kolekta a slavnostní žalm

Úvodní kolekta se dnes v celém rozsahu nezpívá v žádném ze sledovaných sborů, pouze ve Frýdku užívají zpívanou výzvu, zakončení kazatele a sborové „amen“. Jen toto zvolání sboru je však shodné jako u tamtéž zpívané závěrečné kolekty, jinak je v případě úvodní modlitby užita melodie těsně předcházející antifony ve stejné tónině C dur.

Základem frýdecké závěrečné kolekty a závěrečné kolekty zpívané ve Vsetíně je naopak melodie užívaná po celé 20. století na Slovensku. Jejím jádrem je střídání sólové recitace na základním tónu a na druhém stupni tóniny g moll, uvedené na počátku každé věty vzestupem z pátého stupně tóniny. V souladu s touto recitací je ve frýdecké praxi provozovaná také výzva k závěrečné modlitbě (viz obr.). Tato verze je zapsána též v úpravě liturgie pro Vsetín, ale dnes se už

vá jen melodicky i textově zkráceného zvolání „modleme se“. V obou sborech končí modlitba modulací do tóniny G dur, ve které zazní sborové „amen“ (ve Frýdku dvojnásobné), doprovázené varhanami. Přestože notovaný záznam kolekty nacházíme i v rukopisném materiálu z Pržna (odpovídající v zásadě slovenské praxi), dnes se v tomto sboru až na výjimky pouze recituje.

Stejně je stavěna také melodie slavnostního žalmu, zpívaného příležitostně pouze ve Vsetíně. Liší se jen závěry jednotlivých článků, které zde tvoří bohatší melodický ornament. V rukopisném záznamu vsetínské liturgie je slavnostní žalm zasazen do tóniny A dur.

Ustanovení večere Páně

Kromě dnes již nezpívaného Otčenáše je ustanovení večere Páně hudebně nejpropracovanější částí. Ze tří sledovaných sborů se dnes zpívá ve Vsetíně a Frýdku-Místku, a to v poněkud odlišných verzích, třebaže i zde je společný vzor zcela zřetelný. Pomineme-li rozdíl tónin, nalezneme největší odlišnost ve zhudebnění první (uvozující) věty. Zápis z Frýdku začíná od základního tónu vzestupně – stejně jako nápěv zaznamenaný

KATECHISMUS PRO RODIČE

Trávit společně čas s dětmi a s Bohem

V předchozích kapitolách „katechismu pro rodiče“ jsme se setkávali často s „nedělními“ situacemi, jedinečnými nebo výjimečně zažívanými. Liturgický rok před nás staví možnost přinést víru z kostela do domu, do každodenních činností.

Liturgický rok do určité míry koresponduje s ročními obdobími, setkává se s tím, čím se zabývají děti ve školce, co vidí na zahradě, co očekávají stejně jako jejich vrstevníci. A my jako rodiče můžeme všechno to, co dítě prožívá, postavit do vztahu k Bohu a k církvi. Řád liturgického roku je pomůckou, abychom neopomněli ta podstatná zastavení víry. Liturgický rok není povinností, ale pozváním ke slavení. Pozváním k oslavám (které děti milují) a k radosti z Božího díla.

Technicky vzato je církevní/liturgický rok uspořádáním svátků během roku. Hlavním stavebním kamenem křesťanova prožívání času je samozřejmě neděle – ta se od počátku slavila jako každotýdenní zpřítomnění Kristova vzkříšení. O nějakou dobu později se ustanovily velikonoce v ročním rytmu (postupně rozšiřované podle pašijového příběhu na celý týden – Květná neděle, Zelený čtvrtek s připomínkou Poslední večeře, Velký pátek – ukřižování, neděle Vzkříšení). Velikonocům předchází čtyřicetidenní postní období, které bylo původně závěrečnou dobou katechumenátu, posléze také kajícím obdobím přípravy na velikonoce a připomínáním si Kristova utrpení. Velikonoční období následuje 50 dnů po velikonocích jako pokračující oslava vzkříšení a je ukončeno Nanebevstoupením Páně a letnicemi. Druhým (později vzniklým) svátečním

okruhem je doba vánoc, kdy si připomínáme Kristovo narození a jeho zjevení světu. Vánocům předchází čtyřtýdenní advent, určený přípravou na slavnost Kristova vtělení a také očekáváním Kristova druhého příchodu k soudu. Doba mezi těmito okruhy – takzvané mezidobí, jinak také období po Zjevení a po Trojici – se věnuje příběhům z Ježíšova života a působení.

K plnějšimu prožívání liturgického roku máme základní pomůcky po ruce – Bible a rozvrh liturgického čtení (perikopy – např. zde www.etf.cuni.cz/peri/), který nám pomůže

vybrat texty, které se svátkem či obdobím souvisí. Podstatné texty uslyšíme také v kostele.

Jak dál, to už záleží na věku našich dětí a naší fantazii, která propojí biblické příběhy s tvořením, hrami a dalšími činnostmi. Období, ze kterého můžeme brát inspiraci, je advent. Adventní kalendáře, věnce se svíčkami, stavba

betlému, příprava divadla nebo tříkrálové sbírky – to vše může propojovat dětské zkušenosti a biblickou zvěst. Děti vnímají více než dospělí svět vizuálně, přes symboly, skrze hru, barvy, vůně. Možná bychom mohli s dětmi určit v domácnosti také nějaké místo, které by nám „rok víry“ připomínalo. Tam budou všem na očích obrázky, dětské výtvary, symboly, pro starší děti i texty, v postu třeba kasička, do které sbíráme peníze na postní sbírku, před vánoci adventní věnec atd.

A nezapomeňme na oslavy, na přátelská setkání, výročí narozenin i křtů a dalších podstatných událostí, které souvisí s naší vírou.

Marta Sedláčková

Ilustrace Martina Špinková

Inspirace a informace:

KOTAS, Jan; ŠPINKOVÁ, Martina. *Od adventu do adventu.*

Karmelitánské nakladatelství 2009.

– *Kniha pro děti, krásné ilustrace, svěží, srozumitelné a ekumenicky podané texty.*

Internetové stránky, např. <http://www.spiritualchild.co.uk>,
<http://deti.vira.cz>, a další.

FILIPÍ, Pavel. *Liturgika. Kalich 2011. kapitola Čas bohoslužby, str. 93nn – Stručné základní informace z evangelického pohledu.*

ADAM, Adolf. *Liturgický rok. Vyšehrad 1997.*

– *Obsáhlá kniha katolického autora, vznik, historie a současnost křesťanských svátků, včetně kapitoly o svátcích židovských.*

RECENZE

Dát dobrý základ

Akce na akci a pořád samá akce – každodenní chléb rodičů

Kniha je určena pro rodiče „v zácvičku“ i rodiče ve výchově pokročilé, bez rozdílů církevní příslušnosti či nepřislušnosti. Podtitul originálu zní *Jak předat dětem hodnoty* – neboli kniha je určena pro rodiče, kteří chtějí předat dětem něco,

na čem jim, rodičům, opravdu hodně záleží. Tím (z pohledu rodičů) hodnotným může být třeba i vášeň pro chlupaté kaktusy, i když pro Gajdovy

jako křesťany je to, co by svým dětem rádi předali, v první řadě víra.

Kniha je čtivé vyprávění rodinných terapeutů – a rodičů čtyř dětí, což dává textu nadhled těch, kdo jsou sami také v akci. Kniha *Rodiče v akci* není snadné čtení, čtete-li ji poctivě – nutí jít do akce i vás samy. Srovnat si v hlavě, ne jaká chci být máma, ale co chci předat svým ratolístkám, co chci, aby uměly, a jaké cesty k tomu mohou vést – a jaké cesty k cíli vedou pro naše děti v naší rodině, v našem státě, v naší církvi. Tedy ne hotové poučky a recepty, ale hledání za pomoci teorie i praxe a rozhovoru mezi vychovávajícími.

Ono předávání toho, na čem mi jako rodiči opravdu záleží, nelze odbyť jen mluvením o dané věci k dítěti, natož k dítěti, které už nabylo vlastní schopnosti uvažování. To je iluze, a kdo jí podlehne, zjistí, že ve věku, kdy je dítě schopno samo svobodně rozumně uvažovat, má k řečem rodičů očividnou, hlasně se projevující intenzivní ►

nechuť. Gajdovi vycházejí z předpokladu, že předávat účinně (křesťanské, ale i jiné) hodnoty lze jen tam, kde jsme si vědomi toho, co se odehrává mezi námi a našimi dětmi i v rovinách, které s předávanými hodnotami zdánlivě nesouvisejí. Předávání hodnotného tedy začíná ihned po narození dítěte zavedením pravidel domácnosti, nikoliv až dítě „nabere rozum“. I stavění komína z kostek je základem předávání hodnot!

Po shrnutí každé kapitoly najdou čtenáři, kteří chtějí s knihou trochu pracovat, i „domácí úkol“. Je to několik otázek, které pomohou v návaznosti na obsah kapitoly promyslet (a prodiskutovat s druhým z rodičovské dvojky!), jak to funguje u nás doma, jestli stále ještě předáváme to, co předat chceme, anebo jestli je na čase něco

změnit a co, a jak by to mohlo jít. Nebojte, domácí úkoly nejsou povinné, ale pokud při čtení kapitoly cítíte, že vás někde „tlačí bota“, je dobře zjistit, kde tlačí, jak tlačí a proč tlačí a co se s tím dá dělat – při tom vás domácí úkol povede.

Přestože ve vlastním rodičovství mám a i po přečtení knihy budu mít spoustu věcí jinak, byla mi kniha užitečnou inspirací. Totéž přeji i vám – abyste si s její pomocí dovedli najít svoji originální cestu. O to ostatně jde i Gajdovým – abychom stejně jako oni našli i my cestu, jak v naší rodině našim dětem předávat naše hodnoty.

Kateřina Frühbauerová

GAJDOVI, Monika a Martin. *Rodiče v akci*. Praha: Karmelitánské nakladatelství, 2011. 156 s.

ISBN: 978-80-7195-560-3

VÁNOČNÍ POVÍDKA

Dary tří králů

O. Henry

Dolar a osmdesát sedm centů. Víc nic. A z toho šedesát centů v jednocentových mincičkách zachráněných po jedné po dvou po nelítostném smlouvání s hokynářem, zelinářem nebo řezníkem, až tváře hořely nevyřčeným doznáním škudlilství, jež takový způsob nakupování prozrazuje. Třikrát to Della přepočítala. Jeden dolar a osmdesát sedm centů. A zítra budou vánoce. Zjevně se nedalo dělat nic jiného než plácnout sebou na ošuntělé kanapátko a skučet. Della to udělala. Čímž potvrdila mravní naučení, že život je směsice vriskání, stýskání a výskání, přičemž stýskání převažuje.

Zatímco se nám paní domu zvolna propracovává od prvního stadia ke druhému, porozhlédneme se po bytečku. Podnájem za osm dolarů týdně. Interiér se nedá popsat než větou holou. V chodbě v přízemí schránka na dopisy, v níž by ses dopisu nedočkal, a elektrický zvonek, z něhož bys zvonění nevymáčkl. K tomu příslušná tabulka hlásající „James Dillington Young“.

Honosné Dillington uprostřed jména vylétlo na stožár v předešlém období blahobytu, kdy jeho majitel pobíral třicet dolarů týdně. Nyní, kdy se příjem scvrkl na dvacet dolarů, písmena ve slově Dillington zašla, rozmazala se a jako by seriózně začala uvažovat o tom, že se i ona scvrknu ve skromné a nevýbojně D. Nicméně kdykoli přišel James Dillington Young domů a vyšplhal se ke svému bytu, byl osloven „miláčku“ a náramně objímán paní Youngovou, kterou už znáte pod jménem Della. Potud vše v pořádku.

Della se vyplakala a začala si hadříkem a pudrem restaurovat tváře. Stála u okna a bez zájmu sledovala ošklivou šedivou kočku na ošklivém šedivém plotě na ošklivém šedivém dvorku. Zítra bude Štědrý den a ona má jen dolar osmdesát sedm centů na dárek pro Jima. Měsíce už strádá cent k centíku a tohle je výsledek. S dvaceti dolary týdně si vyskakovat nemůžeš. Výdaje byly vyšší, než čekala. Vždycky jsou vyšší. Dolar a osmdesát sedm centů na dárek pro Jima. Pro

jejího Jima. Kolikrát si v šťastných chvílkách představovala, co hezkého mu koupí. Něco hezkého a vzácného a přepychového – prostě něco aspoň trochu hodného té cti, že mu může patřit.

Mezi dvěma okny pokoje viselo zrcadlo. Možná jste takové už viděli v podnájmu za osm dolarů týdně. Velice útlá a velice bystrá osoba sledující svůj odraz v soustavě podélných šmouh získá poměrně slušnou představu o svém zevnějšku. Štíhlá Della to umění zvládala. Náhle se prudce odvrátila od okna a přistoupila k zrcadlu. Oči jí zářivě planuly a z tváře jí během dvaceti vteřin zmizela veškerá barva. Rychlým pohybem si uvolnila vlasy a nechala je splývat rozpuštěné v celé jejich délce.

Ve vlastnictví Youngových byly dvě věci, na které byli svrchu jmenovaní patřičně hrdí. Jednak to byly Jimovy zlaté hodinky, patřící kdysi otci a předtím praotci. Jednak Delliny vlasy. Kdyby za oknem na protilehlé straně světlíku bydlela sama královna ze Sáby, Della by si neodpustila tu a tam nechat své rozpuštěné vlasy po koupeli povlávat z okna ven a degradovat tak veškeré šperky a cennosti Jejího Veličenstva na pouhou veteš. A kdyby sám král Šalamoun byl tady v baráku domovníkem a suterén měl přečpaný svými poklady, Jimovi by to nedalo, aby pokaždé, když půjde kolem, nevytáhl hodinky, jen aby viděl, jak si ten monarcha rve závistí vous. Teď se tedy Delliny krásné vlasy hrnuly v proudech kolem ní, čeřily se a blyštěly jak kaskády hnědých vod. Spadaly jí až pod kolena a zahalovaly ji celou jako roucho. Spěšně a nervózně Della své vlasy opět spoutala. Jen na chvilku zaváhala a zarazila se v nehybném postoji, slzička či dvě ukáply na odraný koberec.

A už měla na sobě svůj starý hnědý kabátek a svůj starý hnědý klobouk. Se zavřením sukni a pořád ještě s jiskrou v oku proplula dveřmi a pelášila po schodech dolů na ulici a dál a dál. Zarazila se až před cedulí: „Madam Violetová. Vlasové doplňky všeho druhu“. Vyběhla do prvního patra, udýchaná, jen tak tak se stačila sebrat. Madam, mohutná, tvarohovitě bílá netýkavka, byla na hony vzdálená fialce.

„Koupíte mé vlasy?“ zeptala se Della.

„Kupuju vlasy,“ řekla madam. „Sundejte si klobouk, ať se můžu podívat.“

A už se zas rozlily hnědé kaskády.

„Dvacet dolarů,“ řekla madam a zkušenou rukou si potěžkala tu záplavu.

„Dejte mi to rychle,“ řekla Della.

Ojoj! Ale následující dvě hodinky se vznášela jak na křídlech motýlích. Radši však zanechme otřepaných metafor. Prostě rabovala krámy v honbě za dárkem pro Jima. Nakonec ho našla. Jedině pro Jima byl stvořen, pro nikoho jiného. V žádném z obchodů, které prošmejdila skrz naskrz, nenašla nic podobného. Byl to platinový řetízek jednoduchého střídmeho vzoru, patřičně proklamující svou cenu pravou svou podstatou, a ne nějakými křiklavými parádičkami. Takto se vždy pozná dobrá věc. A tato byla skutečně hodná Jimových hodinek. Ledva řetízek uviděla, věděla, že musí patřit Jimovi. Patřili k sobě. Neokázalost a hodnota – to charakterizovalo oba dva. Odevzdala dvacet jedna dolarů a s osmdesáti sedmi centy pospíchala domů. S takovýmto řetízkiem na hodinkách si může Jim plným právem s chutí ověřovat čas v jakékoli společnosti. Vždyť jakkoli skvostné hodinky má, dosud se na ně musel často dívat pokradmu, protože místo na řetízku visely mu na kusu umolousaného řemínku.

Když se Della vrátila domů, měla co dělat, aby své rozdychtění zchladila trochou rozumu a rozvahy. Vzala si želízka na vlasy, zapálila plynový hořák a jala se napravovat pohromu, kterou jí velkorysost spojená s láskou napáchaly na hlavě. A to je vždy nesmírně těžký úkol, přátelé – kolosálně. Za tři čtvrtě hodiny měla hlavu pokrytou drobnými hustými kudrlinkami, takže se náramně podobala uličníkovi z páté obecné. Prohlédla si svůj obraz v zrcadle pečlivě a kriticky.

„Jestli mě Jim nezabije hned,“ sdělila si z očí do očí, „tak mi poví, že vypadám jak hopsanda z kabaretu. Ale co jsem mohla dělat? Co jsem mohla dělat s dolarem a osmdesáti sedmi centy?“

V sedm hodin už byla káva uvařená a na kraji sporáku vyčkávala rozpálená pánvička na své dvě porce řízku. Jim se dosud nikdy neopozdil. Della složila řetízek v dlani a posadila se na roh stolu hned u dveří. A pak už slyšela jeho kroky na schodech v přízemí a jen maličko pobledla. Ráda pronášela krátké tiché modlitbičky za ty nejprostší věci a nyní zašeptala: „Bože, dej, ať se mu ještě líbím.“ Dveře se otevřely, Jim vstoupil a zavřel za sebou. Měl propadlé tváře a na nich vážný výraz. Chudák, bylo mu sotva dva- ▶

dvacet, a už má být hlavou rodiny. Potřeboval by nový kabát a chodí bez rukavic. Stanul ve dveřích a zarazil se jak křepelák, když ucítí křepelku. Oči upíral na Deltu a bylo v nich něco, čemu nerozuměla a co ji děsilo. Nebyl to hněv ani úžas, nesouhlas ani vztek, žádný z pocitů, na které byla připravena. Pouze na ni upřeně zíral a ona nevěděla, co jeho pohled znamená. Svezla se ze stolu a přistoupila k němu.

„Jime, miláčku,“ zasténala, „nedívej se na mě takhle. Nechala jsem si ustrihnout vlasy a prodala je, protože bych vánoce nepřežila, kdybych pro tebe neměla dárek. Zase mi narostou, uvidíš! Vidíš, že ti to nevadí? Mně vlasy rostou strašně rychle. Řekni ‚Veselé vánoce‘, Jime, a budme šťastní. Ani nevíš, jaký krásný – jaký nádherný dáreček pro tebe mám.“

„Ty sis dala ostříhat vlasy?“ namáhavě ze sebe vysoukal Jim, jako by se k této do očí bijící skutečnosti musel dopracovat po značném duševním úsilí.

„Dala jsem si je ostříhat a prodala jsem je,“ řekla Della. „Copak mě už takhle nemáš rád? Jsem to já, i když nemám vlasy.“ Jim se pátravě rozhlížel po místnosti.

„Takže vlasy už nemáš?“ řekl s výrazem takřka idiotským. „Hledat je nemusíš,“ řekla Della. „Prodala jsem je. Jsou pryč. Je Štědrý večer, víš? Tak bud na mě hodný, protože jsem se jich vzdala kvůli tobě. Ty vlasy se daly spočítat,“ řekla s náhlou sladkou vroucností, „ale mou lásku k tobě nikdo změřit nedokáže. Můžu dát smažit řízky, Jime?“

Rázem se Jim probral z transu. Vzal Deltu do náručí. Na deset sekund všimne si radši s diskretní pozorností nějakého nepodstatného objektu v druhém koutě pokoje. Osm dolarů týdně nebo milión ročně, jaký je v tom rozdíl? Matematik či učenec by jistě usuzoval chybně. Tři králové se dostavili s převzácnými dary, ale na tohle by se nezmohli. Kteroužto temnou narážku ještě objasníme. Jim vyňal balíček z náprsní kapsy kabátu a hodil ho na stůl.

„Nemysli si hned o mně bůhvíco,“ řekl Jim. „Žádná ondulace, amputace či operace tvých vlasů nemůže způsobit, abych miloval svou holčičku míň než dosud. Ale až rozbališ tenhle balíček, pochopíš, proč mě to ze začátku tak vzalo.“ Bílé prstíky jaly se hbitě cupovat provázek a papír. Vzápětí radostný výkřik! a pak, běda! rychlý,

typicky ženský přechod k bédování a lamentaci, vyžadující bezprostřední zapojení veškerých chlácholivých schopností pána domu. Neboť zde ležely HŘEBENY – souprava hřebenů, na temeno i pro týl, které Della už dávno chodila uctívat k vkladní skříni na Broadwayi. Nádherné hřebeny z pravé želvoviny s obrubou posázenou drahokamy – náramně barevně ladící s těmi překrásnými ztracenými vlasy. Nesmírně drahé hřebeny, jak věděla, po nichž její srdce prahlo a toužilo bez sebemenší naděje, že jí kdy budou patřit.

A nyní jsou její, avšak ty kadeře, které měly být zdobeny touto vysnívanou ozdobou, jsou fuč. Přece však je přivinula k hrudi a za chvíli byla i schopna vzhlednout, upřít své usazené oči na Jima, usmát se a říct: „Mně vlasy rostou strašně rychle, Jime.“

A pak už vyskočila jako kotě, kterému přiřehli kožíšek, a halasila: „Počkej, počkej, počkej!“ Jim ještě neviděl její krásný dárek. Dychtivě mu ho podávala na otevřené dlani. Matný vzácný kov se blýskal odlesky jejího horoucího nadšení. „No, není perfektní, Jime? Sběhala jsem celé město, než jsem ho našla. Teď se musíš koukat, kolik je hodin, aspoň stokrát za den. Půjč mi hodinky. Ať vidím, jak se k nim ten řetízek hodí.“

Ale Jim neposlechl. Svalil se na kanape, založil si ruce za hlavu a usmíval se. „Víš co, Dello?“ řekl. „Odložme svoje vánoční dárky na čas stranou. Jsou až moc krásné, než abychom si je teď mohli užít. Hodinky jsem prodal, abych ti mohl koupit hřebeny: a teď už dej, prosím tě, smažit ty řízky.“

Tři králové byli, jak víte, mužové moudří – náramně moudří –, kteří přinesli dárky děťátku v jesličkách. Vynalezli umění vánočního obdarovávání. A protože byli moudří a rozumní, i jejich dárky byly moudré a rozumné, v případě duplikace snad i prozřetelně vyměnitelné. A já se vám tu neobratně vnučuju s nezáživným povídáním o tom, jak dvě pošetilé děti zcela nerozumně jeden druhému obětovaly to nejcennější, co měly. A přece v posledním slově všem mudrcům a rozumbradům těchto časů budiž řečeno toto: ze všech těch, kteří obdarovávají, byli tito dva nejmoudřejší. Neboť moudré je dávat a přijímat takové dárky. Vždy a všude. Takoví jsou králové.

POSLEDNÍ SLOVO

Ježura, x-mas a maranatha

aneb Jak přežít vánoce

Jak jste přežili ježuru? Zeptala se jednou mého muže na začátku ledna kolegyně v práci na obědě. Chvilí přemýšlel, na co se ho ptá...

Před vánoce dospělí přejí na potkání dětem bohatého ježíška; jestli máte otázku, co to vlastně ten ježíšek o vánocích dělá, používá se sloveso: ježit. Například ve spojení: Co ti ježíšek naježil?

Moderní angličtina objevila nové slovo x-mas, můžete si změřit, kolik času ušetříte oproti vypisování toho starého dlouhého Christmas. (Nevyjadřuje se náhodou tím „x“, že moc nevíme, co to vlastně slavíme?)

Vždycky, když slyším v podání kapely Jablkoň koledu „Kampak všichni spěcháme, kampak všichni jdem... tam kde svítí hvězda nad hypermarketem,“ přeběhne mi mráz po zádech. Vždyť ale já musím něco nakoupit...

Jak to udělat, abychom nespěchali, na nikoho a nic nezapomněli, doma bylo uklizeno, upečeno, abychom si užili „šťastný a veselý“, a navrch v lednu přišli do práce odpočatí a radostní?

Tuhle v tramvaji se jeden tatínek domlouval se svým synkem, že napíšou ježíškovi. Tak si říkám, jestli by to nestálo za to. Stručně. Říct mu, co nás trápí. A co bychom si přáli.

Víte, jak to dělali první křesťané? Tenkrát se vánoce ještě neslavily. Používali slovo Maranatha. Pane, přijď. Zkusím večer po tom maratonu adventních koncertů a dětských besídek, po nakupování a pečení a (taky psaní kázání)... vydechnout maranatha. Třeba to pomůže.

Anebo s tou prosbou začít hned ráno?

Lenka Ridzoňová

UPOUTÁVKA

Cesta církve V

V Knižnici studijních textů Českobratrské církve evangelické právě vyšla *Cesta církve V*. Publikace přináší čtyři příběhy duchovních Českobratrské církve evangelické, kteří zakusili postihy, policejní vyšetřování a věznění z politických důvodů. Tři z nich patří také k nejbolestnějším událostem v ČCE v padesátých a šedesátých letech 20. století.

První studie pojednává o Josefu Hájkovi, který ze všech vězněných evangelických duchovních strávil v komunistickém žaláři nejdéle.

Druhý příběh je o známém faráři, básníkovi a spisovateli Bedřichu B. Bašusovi, kterého politický proces zlomil natolik, že později souhlasil se spoluprací se Státní bezpečností. Tragédie Bašusova příběhu spočívá v tom, že na základě jeho udání byl zatčen a odsouzen farář Antonín Verner, jehož se týká třetí studie tohoto sešitu.

Zatímco se Bašus stal známým a oceňovaným duchovním, Verner se nikdy nemohl vrátit do církevní služby a do konce života bydlel v nuzných podmínkách.

Čtvrtý příběh se týká Jiřího Vebera, kterému byl kvůli jeho postojům dvakrát odňat státní souhlas pro duchovenskou činnost.

Další studie přináší analýzu metody, jak komunistická státní správa sledovala synody ČCE.

Druhá část brožury obsahuje vzpomínky na expedici zakázané literatury, vypráví i o vzniku zpěvníčku *Nová píseň*.

Poslední část přináší dva dokumenty z přelomu padesátých a šedesátých let.

Publikace je přínosem k poznání historie naší církve, svědectvím pro budoucí generace. **Lze ji zakoupit v e-shopu na stránkách naší církve:**

**www.e-cirkev.cz/kategorie/index.htm.
Cena jednoho výtisku je 81,- Kč. Je možné objednat si výhodný balíček všech pěti svazků (*Cesta církve I–V*) za 299,- Kč.**

K dostání je také v knihkupectví Kalich.

Darují předplatné Českého bratra na rok 2013

Potvrzení o dárkovém předplatném zašle redakce

mně
obdarovanému

Údaje pro zaslání faktury

Jméno a příjmení

Ulice

PSČ, obec

Tel., e-mail

Datum, podpis

www.e-cirkev.cz, www.ceskybratr.cz

Dárkové předplatné zašlete na adresu

Jméno, příjmení

Ulice

PSČ, obec

Tel., e-mail

Tento kupon zašlete prosím na adresu
Redakce Českého bratra
Jungmannova 9, p. p. 466
111 21 Praha 1

Evangelický měsíčník

ČESKÝ BRATR

vydává Českobratrská církev evangelická

Chystáme:

Nový cyklus – Profesionální svět

Nové rubriky – Třináct,

Moje církve

REDAKČNÍ RADA

šéfredaktorka: Daniela Ženatá
redaktorka: Gabriela Fraňková Malinová
členové: Adam Balcar, Romana Čunderlíková,
Šárka Grauová, Pavel Hanych, Jiří Hoblík,
Jan Kirschner, Tomáš Pavelka,
Jana Plíšková, Lenka Ridžoňová

NA OBÁLCE

foto: Daniela Ženatá

REDAKČNÍ UZÁVĚRKA

Redakční uzávěrka lednového čísla
nového ročníku 2013 je 16. 12. 2012
Vyhrazujeme si právo
nevýžádané příspěvky krátit.

DISTRIBUCE PRO ZRAKOVĚ POSTIŽENÉ

elektronicky: Diakonie ČCE,
Klimentská 18, 110 05 Praha 1,
tel.: 222 316 306,
e-mail: szp@diakonie.cz

TISKNE

M.I.B. production service s.r.o.,
Papírenská 1, 166 11 Praha, 6
(ev. č. MK ČR E810), vychází 12x ročně,
jednotlivá čísla 25 Kč, předplatné 290 Kč,
do zahraničí 790 Kč.
Informace o předplatném
podá, objednávky rozšiřuje
(i do zahraničí) redakce

ADRESA REDAKCE A ADMINISTRACE

Jungmannova 9, p. p. 466,
111 21 Praha 1,
tel.: 224 999 236,
e-mail: ceskybratr@e-cirkev.cz,
www.e-cirkev.cz, sekce Publikace,
časopis Český bratr

www.ceskybratr.cz

ISSN 1211-6793

LIDL & VELIK

Jina vojnu nepojedu, ja na vojnu pojedu.

1. **Ponos, Pono** - Zdeněk Šorm
2. **Ono za oko** - Štěpán Hájek
3. **Vodí jsem tě, Pono** - Zdeněk Šorm
4. **Pišti kálovna** - Štěpán Hájek
5. **Tak už zase mně** - Štěpán Hájek
6. **Druhý dech** - Zdeněk Šorm
7. **Na pivo chodím i Martinec** - Luthar - Štěpán Hájek
8. **Ovečka** - Tereza Švábná
9. **Ty vši** - Štěpán Hájek
10. **Až přijdeš, Pono, znova** - Štěpán Hájek
11. **Aj kameň** - Zdeněk Šorm
12. **Pierogová** - Štěpán Hájek
13. **Křivou Pán kůň na snět** - Štěpán Hájek
14. **Pišti o nepříteli vno** - Jan Škard - Zdeněk Šorm
15. **Na snět já vpraně** - Štěpán Hájek
16. **Nečelíš až se vrátí** - Štěpán Hájek
17. **Až sama narděly** - jednoruká - Zdeněk Šorm

ČESKÝ BRATR

Štěpán Hájek - kytara, píseň, bicovácka, zpěv
Zdeněk Šorm - kytara, kornička, vdrůka, zpěv
Pavel Novák - kontrabas, kytara, zpěv
Vilka Havelíková - kl. kytara, kytara, zpěv
Pepa Břetán - bicová harmonika, perkusce, kytara, zpěv

ČESKÝ BRATR

LIDL & VELIK

Já na vojnu nepojedu, já na vojnu pojedu

Tisk Čespitá je CD nepovolený.

Ja na vojnu nepojedu, já na vojnu pojedu

Láďl & Veitlk

ČESKÝ BRATR

Bratři Láďl & Veitlk

Ukázáno ve Štepanovské rolné 1989
© Československé ústřední zemědělské 2012